

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТИМОЩУК М.О.

ІНСПЕКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Конспект лекцій

Одеса
Одеський державний екологічний університет
2023

УДК 502.504

T-41

Тимошук М.О.

T-41 Інспекційна діяльність: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2023. 83 с.

ISBN 978-966-186-260-8

Конспект лекцій з дисципліни «Інспекційна діяльність» призначається для використання студентами усіх форм навчання, які навчаються за спеціальністю 101 «Екологія», освітньо-професійною програмою «Екологічний контроль і аудит» рівня вищої освіти «магістр».

УДК 502.504

*Рекомендовано методичною радою Одеського державного екологічного університету
Міністерства освіти і науки України як конспект лекцій
(протокол №7 від 27.06. 2023 р.)*

ISBN 978-966-186-260-8

© Тимошук М.О., 2023
© Одеський державний екологічний університет, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП.....	5
ТЕМА 1 ВИДИ ІНСПЕКТОРСЬКИХ ПЕРЕВІРОК. МІРИ ВПЛИВУ ДО ПОРУШНИКІВ ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	6
1.1 Організація планової перевірки та порядок її призначення.....	8
ТЕМА 2 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ОХОРОНОЮ І ВИКОРИСТАННЯМ ВОДНИХ РЕСУРСІВ	18
ТЕМА 3 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ.....	21
ТЕМА 4 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ І ОХОРОНОЮ НАДР24	
ТЕМА 5 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ.....	27
ТЕМА 6 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ, ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ РЕСУРСІВ	30
6.1 Контроль за охороною, використанням та відтворенням тваринного світу (у тому числі водних живих ресурсів)	30
6.2 Контроль за охороною, захистом, використанням, відтворенням лісів та інших рослинних ресурсів	35
ТЕМА 7 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПОВОДЖЕННЯМ З ВІДХОДАМИ.....	39
ТЕМА 8 КОНТРОЛЬ ЗА УТРИМАННЯМ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ УКРАЇНИ	42
ТЕМА 9 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАПОВІДНОГО РЕЖИМУ НА ТЕРИТОРІЯХ ТА ОБ'ЄКТАХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ	43
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТОК А	47
ДОДАТОК Б.....	53
ДОДАТОК В	59
ДОДАТОК Г.....	74

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ДЕІ - Державна екологічна інспекція;
ГДС - гранично допустимі скиди;
ГДВ- гранично допустимі викиди;
ПОД - первинна облікова документація;
ПОВ - первинний облік відходів;
ДСТУ - державний стандарт України;
ГОУ - газоочисна установка;
ХЗЗР - хімічні засоби захисту рослин.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Інспекційна діяльність» належить до професійно-орієнтованого циклу дисциплін. Ця дисципліна викладається студентам, які навчаються на рівні вищої освіти «магістр» за спеціальністю 101 «Екологія», освітньо-професійна програма «Екологічний контроль та аудит».

Метою викладання дисципліни є знайомство студентів з нормативно-правовими документами організації і проведення державного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства України з боку фізичних та юридичних осіб.

Знання, які отримані у процесі вивчення дисципліни, необхідні для практичної діяльності за спеціальністю «Екологія».

При вивчанні дисципліни студенту належить опанувати відповідну сукупність знань, вмінь та навичок. В наслідок вивчення дисципліни студент повинен мати такі базові знання:

- Правові засади створення державної екологічної інспекції;
- Положення державної екологічної інспекції;
- Права та обов'язки державного інспектора з охорони природи як державного службовця;
- Види та порядок проведення державного екологічного контролю;
- Порядок застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства;
- Діючі форми документів та вимоги до їх складання при проведенні державного контролю;
- Статті Адміністративного кодексу України щодо компетенції органів охорони природи.

В наслідок вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- Проводити інспекторські перевірки з питань охорони природи;
- Складати документи за результатами екологічного контролю;
- Притягувати до адміністративної відповідальності порушників природоохоронного законодавства;
- Працювати на програмному комплексі АРМ – інспектора.

ЗМ-Л1 ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ВИМОГ ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПЛАНОВИХ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ)

ТЕМА 1 ВИДИ ІНСПЕКТОРСЬКИХ ПЕРЕВІРОК. МІРИ ВПЛИВУ ДО ПОРУШНИКІВ ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Інспекційні перевірки здійснюються як захід державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) визначено Законом України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” (далі – Закон про контроль) [1].

Відповідно до статті 1 Закону про контроль державний нагляд (контроль) – діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі - органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища.

Ця ж стаття встановлює, що заходами державного нагляду (контролю) є планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом.

Згідно з частиною першою статті 4 Закону про контроль державний нагляд (контроль) здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або його відокремлених підрозділів, або у приміщенні органу державного нагляду (контролю).

Згідно з частиною четвертою статті 4 Закону про контроль орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

Заходи державного нагляду (контролю) здійснюється планово та позапланово, при чому частиною третьою статті 4 Закону про контроль встановлено що такі заходи можуть здійснюватися тільки в робочий час

суб'єкта господарювання, встановлений його правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Посадовій особі органу державного нагляду (контролю) забороняється здійснювати державний нагляд (контроль) щодо суб'єктів господарювання, з якими (або із службовими особами яких) посадова особа перебуває в родинних стосунках, або в разі виникнення у неї конфлікту інтересів згідно із законодавством у сфері запобігання і протидії корупції.

Органи державного нагляду (контролю) та суб'єкти господарювання мають право фіксувати процес здійснення планового або позапланового заходу чи кожен окрему дію засобами аудіо- та відеотехніки, не перешкоджаючи здійсненню такого заходу.

Закон про контроль встановлює що Державна екологічна інспекція здійснює контроль за використанням і охороною земель, надр, поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря, лісів та іншої рослинності, тваринного світу, морського середовища та природних ресурсів територіальних вод, континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони України, а також за додержанням норм екологічної безпеки.

Перевірки суб'єктів господарювання здійснюються з метою визначення екологічного стану об'єкту, ступеню і характеру його впливу на навколишнє природне середовище, дотримання об'єктом вимог законодавства, норм і правил в галузі охорони природи і природокористування. Перевірки проводяться для здійснення заходів по усуненню виявлених порушень, попередження негативного впливу об'єкта на навколишнє середовище.

Перевірки підлягають будь-які підприємства, організації і установи (суб'єкти господарювання).

Як вже відмічалось, перевірки поділяються на планові та позапланові.

Планова перевірка здійснюється відповідно до річного плану діяльності відповідної державної екологічної інспекції.

Позапланові перевірки здійснюються тільки за наявності певних підстав.

Підставами для здійснення позапланових заходів є:

1 - подання суб'єктом господарювання письмової заяви до відповідної Держекоінспекції про здійснення перевірки за його бажанням;

2 - виявлення та підтвердження недостовірності даних, заявлених суб'єктом господарювання у документі обов'язкової звітності, крім випадків, коли суб'єкт господарювання протягом місяця з дня первинного подання повторно подав такий документ з уточненими достовірними даними або якщо недостовірність даних є результатом очевидної описки чи арифметичної помилки, яка не впливає на зміст поданої звітності. У разі виявлення органом державного нагляду (контролю) помилки у документі обов'язкової звітності він упродовж десяти робочих днів зобов'язаний повідомити суб'єкта господарювання про необхідність її виправлення у строк до п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення. Невиправлення помилки у встановлений строк є підставою для проведення позапланового заходу;

3 - перевірка виконання суб'єктом господарювання приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попередньої перевірки;

4 - звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності). Позаплановий захід у такому разі здійснюється виключно за погодженням з Держекоінспекцією України (центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державного нагляду (контролю) за дотримання вимог екологічного законодавства).

5 - неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності за два звітні періоди підряд без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкоджали поданню таких документів;

6 - доручення Прем'єр-міністра України про перевірку суб'єктів господарювання у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на захист навколишнього природного середовища;

7 - настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

1.1 Організація планової перевірки та порядок її призначення

Планова перевірка здійснюється відповідно до річного плану діяльності відповідної державної екологічної інспекції, які мають бути затверджені до 1 грудня року, що передує плановому. Внесення змін до річних планів здійснення перевірок не допускається, крім випадків зміни найменування суб'єкта господарювання та виправлення технічних помилок.

В цих планах повинні міститися дати початку кожної планової перевірки та строк її здійснення. Річні плани здійснення планових перевірок затверджуються керівником Держекоінспекції і оприлюднюються на веб-сайті Держекоінспекції. Крім того всі річні плани здійснення планових перевірок вносяться до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

Плановим періодом вважається рік, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня планового року.

Періодичність здійснення планових перевірок визначається відповідно до Критеріїв, за якими оцінюється ступень ризику від провадження господарської діяльності для навколишнього природного середовища. Ці критерії затверджено Постановою КМУ від 6.03.2019р. №182 [2].

Ступень ризику для навколишнього природного середовища від провадження господарської діяльності може бути високою, середньою або незначною.

Суб'єкти господарювання, які мають високий ступінь ризику їх діяльності для навколишнього природного середовища перевіряються не частіше одного разу на два роки.

Суб'єкти господарювання, які мають середній ступінь ризику їх діяльності для навколишнього природного середовища перевіряються не частіше одного разу на три роки.

Суб'єкти господарювання, які мають незначний ступінь ризику їх діяльності для навколишнього природного середовища перевіряються не частіше одного разу на п'ять років.

Згідно із Постановою [2] до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику для навколишнього природного середовища від провадження господарської діяльності належать:

1) провадження господарської діяльності з додержанням екологічних вимог;

2) категорія видів планової діяльності та об'єктів, що можуть мати значний вплив на довкілля;

3) види порушень вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, виявлених за результатами заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду;

4) кількість порушень вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, виявлених за результатами заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду;

5) кількість позапланових заходів державного нагляду (контролю), проведених щодо суб'єкта господарювання протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду, з таких підстав:

- перевірка виконання суб'єктом господарювання приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попередньої перевірки;

- неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності за два звітні періоди підряд без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкождали поданню таких документів;

- настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

6) кількість випадків недопущення суб'єктом господарювання посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до проведення заходів державного нагляду (контролю) (крім випадків, передбачених [статтею 10](#) Закону про контроль) у сфері охорони навколишнього природного

середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду.

Ризики настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів наведено у [додатку А](#).

Перелік критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, їх показники та кількість балів за кожним показником наведено у [додатку Б](#).

Віднесення суб'єкта господарювання до високого, середнього або незначного ступеня ризику здійснюється з урахуванням суми балів, нарахованих за всіма критеріями, визначеними у [додатку Б](#), за такою шкалою:

- від 41 до 100 балів - до високого ступеня ризику;
- від 21 до 40 балів - до середнього ступеня ризику;
- від 0 до 20 балів - до незначного ступеня ризику.

У разі коли за результатами інспекційних перевірок протягом останніх шести років для суб'єктів господарювання, які віднесені до середнього ступеня ризику, та протягом останніх десяти років для суб'єктів господарювання, які віднесені до незначного ступеня ризику, у діяльності суб'єкта господарювання не виявлено порушень вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, наступний плановий захід державного нагляду (контролю) щодо такого суб'єкта господарювання проводиться не раніше ніж через період часу, установлений для відповідного ступеня ризику, збільшений у 1,5 раза.

Залежно від ступеню ризику Держекоінспекція визначає перелік питань для здійснення планових перевірок, який затверджується наказом Держекоінспекції.

При проведенні планової перевірки Держінспекція не пізніше як за десять днів до початку проведення планової перевірки надсилає рекомендованим листом, або за допомогою електронного зв'язку, або вручає особисто посадовій особі суб'єкта господарювання під розписку повідомлення про проведення планової перевірки.

У повідомленні про проведення планової перевірки зазначається дата початку та закінчення перевірки, найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснюється перевірка, найменування Держінспекції.

Суб'єкт господарювання має право не допускати держекоінспектора до здійснення планової перевірки в разі неодержання повідомлення про здійснення планового заходу.

Тривалість планової перевірки не повинна перевищувати десяти робочих днів, а для суб'єкта малого підприємництва - п'яти робочих днів. Продовження строку здійснення планової перевірки не допускається.

Для здійснення планової перевірки керівником відповідної інспекції або його заступником видається наказ про проведення перевірки, який має містити:

- найменування суб'єкта господарювання, підстава перевірки та предмет перевірки;
- період, за який буде здійснюватись перевірка;
- визначення виконавців перевірки із залученням, у разі потреби, спеціалістів інших органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками);
- перелік питань, щодо яких буде здійснюватися перевірка.

На підставі наказу оформляється направлення на проведення перевірки, яке підписується керівником або заступником керівника інспекції (із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові) і засвідчується печаткою.

При перевірці об'єктів, які підпадають під дію Закону України "Про державну таємницю", державні інспектори повинні мати при собі допуск установленого зразка і пред'являти зазначений документ на вимогу керівництва суб'єкта господарювання.

Перевірка складається з таких основних частин:

- підготовка до перевірки;
- проведення перевірки;
- оформлення результатів перевірки (складання акту перевірки, оформлення інших матеріалів перевірки);
- обговорення результатів перевірки, підписання акту перевірки;
- застосування адміністративних стягнень до порушників законодавства про охорону навколишнього природного середовища (у разі виявлення порушень).

Під час підготовки до планової перевірки державний інспектор, якому доручено її здійснення, зобов'язаний:

- підготувати проект наказу і направлення на проведення перевірки;
- повідомити суб'єкта господарювання про проведення планової перевірки;
- ознайомитися з матеріалами та актами попередніх перевірок об'єкта (у разі наявності);
- визначити перелік питань, які мають бути перевірені під час перевірки.

Перед початком перевірки державні інспектори зобов'язані пред'явити керівнику суб'єкта господарювання або уповноваженій ним особі направлення на перевірку та службове посвідчення, що засвідчує посадову особу держінспекції і надати копію направлення.

Суб'єкт господарювання має право не допускати держінспектора до здійснення перевірки, якщо держінспектор не пред'явив своє службове посвідчення і не надав копію направлення на перевірку.

Під час проведення перевірки перевіряються наявність та чинність дозвільних документів, які підтверджують право на здійснення господарської діяльності, пов'язаної з використанням природних ресурсів (розміщення відходів, поводження з відходами (крім поводження з радіоактивними відходами), небезпечними хімічними речовинами, викиди в атмосферне повітря з стаціонарних джерел, спеціальне використання природних ресурсів), транскордонним переміщенням об'єктів рослинного й тваринного світу, та інших документів, необхідних для здійснення перевірки.

Крім цього, перевірка здійснюється на території суб'єкта господарювання - на виробничих майданчиках, у цехах, у місцях розташування обладнання, земельних ділянках, у тому числі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, шляхом візуального огляду із застосуванням, у разі необхідності, інструментально-лабораторного, радіаційного та інших методів контролю.

При здійсненні перевірок на об'єктах, діяльність чи експлуатація яких пов'язана із впливом на довкілля шляхом викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти, розміщення відходів, забруднення ґрунтів, проводиться перевірка здійснення суб'єктом господарювання інструментально-лабораторних вимірювань при виробничому контролі за дотриманням встановлених нормативів, а також, у разі необхідності, здійснення відбору проб та інструментально-лабораторні вимірювання за дотриманням суб'єктами господарювання встановлених нормативів.

Державні інспектори під час здійснення перевірок мають право:

- вимагати усунення виявлених порушень вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- відбирати зразки продукції, одержувати пояснення, довідки, документи, матеріали, відомості з питань, що виникають під час державного контролю, відповідно до закону;
- вимагати припинення дій, які перешкоджають здійсненню державного контролю;
- надавати обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень і недоліків;
- накладати штрафні санкції та вживати заходи, передбачені законом.

Державні інспектори зобов'язані:

- повно, об'єктивно та неупереджено здійснювати державний контроль у межах повноважень, передбачених законом;
- не втручатися і не перешкоджати здійсненню господарської діяльності під час проведення заходів державного нагляду

(контролю), якщо це не загрожує життю та здоров'ю людей, не спричиняє небезпеки виникнення техногенних ситуацій та пожеж;

- надавати суб'єкту господарювання консультаційну допомогу щодо здійснення державного нагляду (контролю) відповідно до вимог законодавства;
- забезпечувати нерозголошення комерційної таємниці, що стає доступною посадовим особам під час здійснення перевірок;
- ознайомлювати керівника суб'єкта господарювання, або його заступника, або уповноважену ним особу з результатами державного нагляду (контролю) в строки, передбачені законом;
- дотримуватися ділової етики у взаємовідносинах із суб'єктами господарювання.

Державні інспектори проводять перевірки об'єкта в присутності керівника суб'єкта господарювання або уповноважених ним осіб.

У разі, якщо державний інспектор не допускається до проведення перевірки, ним складається акт про відмову в проведенні перевірки. В цьому акті зазначаються посада, прізвище, ім'я, по батькові особи керівника суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи, яку ознайомлено з актом та якій вручено акт під розписку, або робиться відмітка щодо відмови від ознайомлення з актом та його отримання. У разі, якщо керівник або уповноважена ним особа суб'єкта господарювання відмовляється особисто отримати акт про відмову, такий акт із зазначенням в ньому реєстраційного номера передається через канцелярію суб'єкта господарювання або відправляється йому рекомендованим листом.

Перевірка проводиться за оригіналами або належним чином оформленими копіями документів, наданими керівником або уповноваженою ним особою суб'єкта господарювання, щодо якого здійснюється перевірка.

У разі виявлення фальсифікацій або підробок документів державні інспектори зазначають про це в акті перевірки та передають відповідні матеріали до правоохоронних органів згідно із законодавством.

За фактами виявлених під час перевірки порушень державний інспектор має право одержувати усні або письмові пояснення від керівника або уповноваженої ним особи, особи, відповідальної на об'єкті за стан дотримання вимог природоохоронного законодавства. Такі пояснення долучаються до матеріалів перевірки.

Результати планових перевірок фіксуються в уніфікованій формі акту, в якому наведено перелік питань для здійснення перевірки.

Уніфікована форма акта затверджена наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України 26.11.2019 № 450 [3] (додаток В).

Уніфікована форма акту перевірки має бути оприлюднена на офіційному веб-сайті Держекоінспекції.

В акті перевірки зазначаються:

- дата та місце складання акту перевірки;
- тип перевірки;

- предмет державного нагляду (контролю);
- номер та дата видачі наказу, на підставі якого проводилася перевірка;
- прізвище, ініціали, посада державних інспекторів, які проводили перевірку;
 - посади, прізвища та ініціали осіб, які були залучені до перевірки (за наявності);
 - посада, прізвище та ініціали керівника або уповноваженої ним особи суб'єкта господарювання або прізвище фізичної особи - підприємця, що були присутні при перевірці;
 - повне найменування суб'єкта господарювання (об'єкта перевірки) та його місцезнаходження;
 - у разі, якщо ініціатором перевірки є інший орган влади, - номер, дата звернення і найменування відповідного органу;
 - дата початку й закінчення перевірки;
 - інформація про здійснення попередньої перевірки (за наявності);
 - перелік питань щодо проведення перевірки;
 - перелік нормативно-правових актів, відповідно до яких складено перелік питань щодо проведення перевірки;
 - конкретні природоохоронні заходи, які здійснюються на виконання вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів;
 - стан виконання виданих раніше приписів щодо усунення виявлених порушень (за наявності);
 - обставини та суть порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища (за наявності) з посиланням на нормативно-правові акти, вимоги яких порушені;
 - перелік питань для суб'єктів господарювання щодо здійснення контролю за діями (бездіяльністю) посадових осіб органу державного нагляду (контролю) (цінка суб'єкта господарювання щодо професійного рівня посадових осіб органу державного нагляду (контролю), які проводили захід (від 1 до 10, де 10 - найвища схвальна оцінка))

Крім того, керівник суб'єкту господарювання або уповноважена ним особа, за своїм бажанням, оцінює професійну компетентність і добросовісність держкоінспекторів, що здійснювали перевірку.

До акта перевірки додаються (за наявності) порівняльні таблиці, графіки, схеми, оформлені належним чином, підписані та надані посадовими особами суб'єкта господарювання, що перевіряється.

В акті перевірки також зазначається інформація, пов'язана з проведенням інструментально-лабораторного контролю (відбір проб та вимірювання безпосередньо на об'єкті перевірки), та зазначаються посилання на акти відбору проб та протоколи вимірювань.

Якщо під час перевірки проводиться вилучення в установленому законодавством порядку знарядь добування об'єктів рослинного та тваринного світу, транспортних (в тому числі плавучих) засобів, зброї та боєприпасів, обладнання та предмети, що є знаряддям незаконного

добування об'єктів рослинного та тваринного світу, незаконно добуті природні ресурси і продукцію, що з них вироблена, складається опис про їх вилучення в двох примірниках відповідно до Інструкції про порядок вилучення та передання на зберігання до органів внутрішніх справ вилученої у порушників природоохоронного законодавства вогнепальної та іншої зброї і боєприпасів, затвердженої наказом Мінприроди України від 31.03.2003 № 56/м [4].

У разі виявлення під час проведення перевірки порушення вимог природоохоронного законодавства, за які згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення [5] (Додаток Г) передбачено адміністративна відповідальність, державні інспектори складають протокол про адміністративне правопорушення відповідно до наказу Мінприроди України від 05.07.2004 №264 "Про затвердження Інструкції з оформлення органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України матеріалів про адміністративні правопорушення" [6].

При встановленні під час перевірки порушення суб'єктами господарювання вимог законодавства щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення (стаття 59-1 КУпАП), крім акту перевірки, складається протокол про адміністративне правопорушення українською та англійською мовами відповідно до Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, затвердженого наказом Мінекобезпеки України від 26.10.95 № 116 [7].

В останній день перевірки два примірники акту перевірки підписуються державними інспекторами, які проводили перевірку, і всіма членами комісії (якщо перевірка проводилася комісією), керівником або уповноваженою особою суб'єкта господарювання. Якщо суб'єкт господарювання не погоджується з актом, він підписує акт із зауваженнями. Зауваження суб'єкта господарювання щодо здійснення державного нагляду (контролю) є невід'ємною частиною акту перевірки. У разі відмови суб'єкта господарювання підписати акт, про це зазначається в акті перевірки.

Один примірник акту перевірки (з відповідними додатками) передається керівнику (уповноваженій ним особі) суб'єкта господарювання, про що на останній сторінці примірників акту перевірки робиться відповідна відмітка за підписом особи, яка отримала акт перевірки, із зазначенням посади, прізвища та ініціалів, а також дати одержання акту. Другий примірник акта перевірки зберігається в Держінспекції.

У разі, якщо посадова особа або уповноважений нею представник суб'єкта господарювання відмовляється від отримання акту перевірки особисто, то такий акт передається через канцелярію суб'єкта господарювання (із зазначенням вхідного реєстраційного номера) або відправляється рекомендованим листом.

До примірника акту, який зберігається в Держінспекції, додаються документи, що підтверджують факт поштового відправлення та вручення адресату акту перевірки.

На підставі акту, який складено за результатами перевірки, протягом п'яти днів з дня її завершення, у разі виявлення порушень вимог природоохоронного законодавства складається припис про усунення порушень вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Припис щодо усунення порушень природоохоронного законодавства складається у двох примірниках, один з яких не пізніше п'яти робочих днів з дня складення акту надається керівнику суб'єкта господарювання чи уповноваженій ним особі для виконання, другий з підписом такої особи залишається в Держінспекції, яка здійснювала перевірку.

У разі, якщо посадова особа або уповноважений нею представник суб'єкта господарювання відмовляється від отримання приписів особисто, припис відправляється рекомендованим листом.

Строк виконання припису встановлює державний інспектор залежно від виявлених порушень природоохоронного законодавства, але не більше ніж 6 місяців. У разі неможливості виконання приписів у встановлені в них строки суб'єкт господарювання, що перевірявся, може звернутись до Держінспекції для їх продовження з обґрунтуванням та підтверджуючими документами, оформленими належним чином. У разі необхідності видачі, зупинення дії чи анулювання в установленому законодавством порядку дозволів, лімітів та квот на спеціальне використання природних ресурсів, викиди і скиди забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, розміщення відходів, поводження з небезпечними хімічними речовинами, транскордонне переміщення об'єктів рослинного і тваринного світу, а також встановлення нормативів допустимих рівнів шкідливого впливу на стан навколишнього природного середовища Держінспекція вносить подання про це до Мінприроди чи відповідного територіального органу Мінприроди. У разі виявлення під час проведення перевірок правопорушень, які містять ознаки злочину, Держінспекція не пізніше 10 робочих днів з дня оформлення відповідних матеріалів щодо такого правопорушення направляє їх до правоохоронних органів. Контроль за виконанням приписів, наданих за результатами перевірки, здійснює держінспектор, який видав припис.

У такому разі перед початком здійснення позапланового заходу держекоінспектори зобов'язані пред'явити керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі, крім відповідних документів, додатково копію погодження Держекоінспекцією України на проведення такої перевірки. Суб'єкти господарювання мають право не допускати держекоінспекторів до здійснення позапланової перевірки, якщо вони не пред'явили копію погодження на проведення перевірки від Держекоінспекції України;

Під час проведення позапланової перевірки з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу, з обов'язковим зазначенням цих питань у посвідченні (направленні) на проведення перевірки.

Фізичні особи, які подали безпідставне звернення про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, несуть відповідальність, передбачену законом. Повторне проведення позапланової перевірки за тим самим фактом (фактами), що був (були) підставою для проведеного позапланового заходу, забороняється.

Контрольні запитання по темі:

1. Які види перевірок суб'єктів господарювання щодо виконання ними вимог природоохоронного законодавства бувають?
2. Що таке планова перевірка?
3. За наявності яких обставин може здійснюватися позапланова перевірка?
4. Як часто підлягають перевірці суб'єкт господарювання, які мають високий ступень ризику їх господарської діяльності для навколишнього середовища?
5. Як часто підлягають перевірці суб'єкт господарювання, які мають середній ступень ризику їх господарської діяльності для навколишнього середовища?
6. Як часто підлягають перевірці суб'єкт господарювання, які мають незначний ступень ризику їх господарської діяльності для навколишнього середовища?
7. В який термін проводиться планова перевірка?
8. В який термін проводиться позапланова перевірка?
9. Який порядок проведення планової перевірки дотримання природоохоронного законодавства?
10. Чи допускається продовження строку здійснення перевірок?
11. Який порядок проведення позапланової перевірки за зверненням фізичних чи юридичних осіб?
12. Які права мають державні інспектори під час здійснення перевірок?
13. Які обов'язки покладаються на державних інспекторів під час здійснення перевірок?
14. Який документ складається за результатами проведеної перевірки? Що в цьому документі зазначається?
15. Які заходи адміністративного впливу може застосувати державний інспектор у разі виявлення порушень вимог природоохоронного законодавства?
16. Що таке припис і як він складається?
17. Який максимальний термін виконання приписів може бути встановлений і ким цей термін встановлюється?

18. Чи є припис обов'язковим для виконання і хто здійснює контроль за виконанням приписів?

ТЕМА 2 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ОХОРОНОЮ І ВИКОРИСТАННЯМ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

В ході здійснення державного контролю перевіряється наявність:

- балансових норм водопостачання та водовідведення на одиницю продукції;
- дозволу на спеціальне водокористування (у разі первинного водокористування) та договору з водопровідно-каналізаційним господарством щодо водопостачання та приймання каналізаційних стоків, а також гранично допустимих скидів (ГДС) на скид зворотних вод у водні об'єкти, стан виконання умов наданого дозволу;
- плану заходів по раціональному водокористуванню, які передбачені в дозволі на спецводокористування, нормативах ГДС та інших документах, програмах;
- державної статистичної звітності за формою 2-ТП (водгосп), її достовірність;
- журналів первинного обліку води ПОД-11 (журнал обліку водоспоживання побічними методами), ПОД-12 (журнал обліку водоспоживання побічними методами), ПОД-13 (журнал обліку якості зворотних вод при відведенні зворотних вод у водні об'єкти, а також при відведенні у каналізаційну мережу, поля фільтрації), правильність їх ведення;
- затверджених лімітів та ГДС, лабораторних аналізів зворотних вод та якості води водного об'єкта, проведених акредитованою лабораторією вище та нижче скиду;
- моніторингових досліджень підземних вод зі спостережних свердловин підприємств, які є потенційними забруднювачами (шламонакопичувачі, золівдвали, нафтогазовий комплекс, склади зберігання отруйних речовин тощо);
- самостійних водозаборів поверхневих вод;
- погоджених і затверджених в установленому порядку зон і поясів санітарної охорони водозаборів, винесення їх меж в натуру, додержання санітарного режиму на цих територіях відповідно до діючих норм і правил охорони джерел водопостачання;
- системи розділення, очищення і відведення промислових і госпобутових стоків, очисних споруд, каналізаційної мережі та випусків зворотних вод у природні або на спеціально створені об'єкти;
- зливової каналізації, дренажних систем та затверджених ГДС на скидання зливових стоків;
- гідротехнічних споруд та їх технічний стан;
- планів ліквідації аварійних розливів нафти та інших речовин або зворотних вод;

- засобів щодо збору та ліквідації розливів нафти, інших речовин або зворотних вод (нафтосміттєзбірники, сорбенти, бонові загородження);
- розроблених робочих карток перевантаження (перевалки) вантажів, висновків оцінки впливу на довкілля (ОВД);
- документації про повірку вимірювальної техніки (водолічильників);
- проведення інструментального контролю за якістю стічних вод, що відводяться у поверхневі об'єкти;
- погоджених та затверджених в установленому порядку проектів створення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів та відповідність цих проектів вимогам нормативних актів;
- винесення в натуру меж прибережних захисних смуг водних об'єктів та закріплення їх на місцевості;
- матеріалів розрахунку збору за скид забруднюючих речовин у водні об'єкти, плати за спеціальне водокористування;
- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- використання підприємством ефективних сучасних технічних засобів і технологій для утримання території у належному стані, здійснення заходів щодо запобігання забрудненню водних об'єктів зворотними водами;
 - технічний стан водозаборів і водопровідної мережі;
 - обладнання споруд по забору поверхневих вод рибозахисними спорудами, відповідність їх проектам і ефективність роботи. Наявність актів водолазного обстеження;
 - технічний стан водовипусків, очисних споруд і каналізаційної мережі.
- Фактичне навантаження в порівнянні з проектним;
- первинний облік зворотних вод, які відводяться з території об'єкта та його достовірність. Організація системи первинного обліку, обладнання водовипусків контрольно-вимірювальною апаратурою;
 - економія і раціональне використання свіжої води, діючі системи оборотного і повторного водокористування, ступінь використання для побутових і промислових потреб очищених промислових, побутових і зливових вод;
 - будівництво і реконструкція водоохоронних об'єктів (очисних споруд, систем оборотного і повторного водопостачання), хід будівництва, освоєння виділених коштів;
 - проектні та фактичні дані шламонакопичувачів, золівідвалів;
 - проектні та фактичні дані об'ємів фільтраційних проскоків через тіла дамб шламонакопичувачів та золівідвалів, наявність вертикальних та горизонтальних дренажних систем для перехвату цих проскоків;
 - заходи щодо зменшення проскоків;
 - організація моніторингу за станом підземних вод в районах знаходження шламонакопичувачів та золівідвалів.

Основні порушення законодавства про охорону та використання вод і водних ресурсів:

- забруднення та засмічення вод;
- порушення водоохоронного режиму на водозаборах, яке спричиняє їх забруднення, водну ерозію та інші шкідливі явища;
- введення в експлуатацію підприємств, комунальних та інших об'єктів без споруд і пристроїв, що запобігають забрудненню і засміченню вод або їх шкідливому діянню;
- забруднення і засмічення територіальних і внутрішніх морських вод внаслідок скидів із суден, здійснених без дозволу спеціально уповноважених на те державних органів або з порушенням встановлених правил;
- проведення навантажувальних та розвантажувальних робіт, що можуть призвести до забруднення територіальних і внутрішніх морських вод, без дозволу органів державного контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища, якщо одержання такого дозволу передбачено законодавством України;
- неповідомлення адміністрації найближчого порту України про проведене в наслідок крайньої необхідності без належного на те дозволу скидання у море шкідливих речовин з судна або іншого плавучого засобу;
- забір води з порушенням планів водокористування;
- самовільне проведення гідротехнічних робіт;
- безгосподарське використання води (добутої або відведеної з водних об'єктів);
- порушення правил ведення первинного обліку кількості вод, що забираються з водних об'єктів і скидаються до них, та визначення якості вод, що скидаються;
- пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв;
- порушення правил експлуатації водогосподарських споруд і пристроїв;
- невиконання обов'язків по реєстрації в судових документах операцій з шкідливими речовинами і сумішами.

Контрольні запитання по темі:

1. Які документи дозвільного характеру щодо водоспоживання мають бути у суб'єкта господарювання?
2. Які журнали первинного обліку води мають вести суб'єкти господарювання?
3. Які особливості перевірки суб'єктів господарювання у яких є самостійні водозабори поверхневих вод?
4. Які особливості перевірки морських та річкових суден?
5. На що треба звертати увагу при здійсненні візуального огляду ділянки підприємства?

6. Основні порушення законодавства про охорону та використання вод і водних ресурсів.

ТЕМА 3 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

В ході здійснення державного екологічного контролю перевіряється наявність:

- документа, що посвідчує право власності, право постійного чи тимчасового користування земельною ділянкою, та його державної реєстрації;
- рішення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування про надання земельних ділянок у власність чи користування;
- проекту відведення земельної ділянки;
- матеріалів вибору земельної ділянки для розміщення об'єкта;
- погодження природоохоронного органу щодо вибору та обстеження земельних ділянок (акт вибору, акт обстеження);
- проектної документації з розділом ОВНС та висновком державної екологічної експертизи (для об'єктів, що будувалися до 2017 р.)
- проектної документації і звіту з «Оцінки впливу на довкілля» для об'єктів що будуються з 2018р.;
- технічної документації щодо використання і охорони земель;
- матеріалів відводу та винесення в натуру меж земельної ділянки (акт визначення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та закріплення її межовими знаками, акт передачі межових знаків на відповідальне збереження);
- схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень, землеволодінь і землекористувань, що включають заходи еколого-економічної оптимізації використання та охорони земель, удосконалення співвідношення і розміщення земель та сільськогосподарських угідь, систем сівозміни, сінокосо- і пасовищезміни;
- договорів щодо сумісної діяльності;
- обмежень, обтяжень, сервітутів при використанні земельної ділянки;
- дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту), дотримання його умов;
- проекту та плану рекультивації порушених земель та їх виконання;
- даних про результати лабораторних досліджень в зоні впливу підприємств щодо забруднення земель;
- площі забруднених та засмічених земель;
- площі рекультивованих земель, залишок не рекультивованих земель;
- планових матеріалів з нанесеними місцями рекультивованих земель;

- площі забруднених земель нафтою, нафтопродуктами, солоною водою тощо по районах;
- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- виконання екологічних вимог при наданні у власність і користування, у тому числі в оренду, земельних ділянок;
- виконання вимог природоохоронних органів, вказаних в актах вибору та обстеження земельних ділянок, висновках за проектами землеустрою щодо відведення земельних ділянок;
- відповідність площі фактично займаної ділянки до наданої у власність чи у користування;
- зміни, що відбулися у складі земель об'єкта;
- додержання вимог проектів землеустрою;
- додержання обмежень і заборон, встановлених висновками органів Мінприроди та нормами природоохоронного законодавства в процесі користування земельною ділянкою;
- стан використання земель за цільовим призначенням;
- стан консервації деградованих і малопродуктивних земель;
- стан збереження водно-болотних угідь;
- стан додержання вимог природоохоронного законодавства на території земельної ділянки, що надана у власність чи користування;
- стан додержання природоохоронного режиму при використанні ґрунтів;
- стан виконання заходів по підвищенню родючості ґрунтів та зберіганню інших корисних властивостей земель на основі застосування екологічно безпечних технологій обробітку ґрунту, здійснення інших заходів, які зменшують негативний вплив на ґрунти, запобігають безповортній втраті гумусу, поживних елементів тощо;
- стан виконання умов підвищення родючості ґрунтів та зберігання інших корисних властивостей земель;
- стан протиерозійних гідротехнічних споруд, захисних насаджень;
- стан дотримання стандартів, нормативів при здійсненні протиерозійних, агротехнічних, агрохімічних, меліоративних та інших заходів, пов'язаних з охороною земель, збереженням і підвищенням родючості ґрунтів;
- стан виконання заходів по забезпеченню додержання встановленого законодавством України режиму використання земель, що підлягають особливій охороні, захисту земель від ерозії, виснаження, забруднення, засмічення, засолення, осолонцювання, підкислення, перезволоження, підтоплення, заростання бур'янами, чагарниками і дрібноліссям;
- здійснення заходів щодо запобігання забрудненню земель хімічними і радіоактивними речовинами, відходами, стічними водами;

- додержання вимог екологічної безпеки під час транспортування, зберігання, використання, знешкодження та захоронення хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних, радіоактивних речовин та відходів;

- додержання вимог екологічної безпеки при розробленні нової техніки і технологій для обробки ґрунтів, а також під час проектування, розміщення, будівництва, реконструкції, введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів;

- своєчасність надання відповідним органам виконавчої влади та місцевого самоврядування даних про стан і використання земель;

- дотримання встановленого порядку проектування, будівництва та введення в експлуатацію об'єктів, що негативно впливають на стан земель;

- дотримання строків та природоохоронних вимог щодо тимчасово займаних земель, обов'язкового приведення їх у стан, для використання за призначенням (своєчасна рекультивация порушених земель).

Основні порушення законодавства про землю:

- псування і забруднення сільськогосподарських та інших земель;

- розміщення, проектування та введення в експлуатацію об'єктів що негативно впливають на стан земель;

- використання земель за не цільовим призначенням;

- неправильна експлуатація, знищення або пошкодження протиерозійних гідротехнічних споруд, захисних лісонасаджень;

- самовільне зайняття земельної ділянки;

- перекручування або приховування даних державного земельного кадастру;

- зайняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу;

- незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель;

- порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель або не приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням;

- знищення межових знаків.

Контрольні запитання по темі:

1. Які документи посвідчують право власності чи право користування земельною ділянкою?

2. Які документи засвідчують законність здійснення господарської діяльності на відповідній земельній ділянці?

3. Які заходи щодо рекультивации порушених земель мають здійснювати суб'єкти господарювання?

4. Чи здійснюється контроль за дотриманням екологічних вимог, які було висунуто при наданні у власність чи користування земельної ділянки? Наведіть приклади таких вимог.

5. Основні порушення законодавства про землю.

ТЕМА 4 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ І ОХОРОНОЮ НАДР

В ході здійснення державного екологічного контролю перевіряється наявність:

- проекту землеустрою відведення земельної ділянки під розробку корисних копалин та правоустановчих документів на користування земельною ділянкою;

- винесення в натуру меж земельної ділянки у відповідності до кадастрового плану та закріплення їх на місцевості межовими знаками;

- документа, що підтверджує право власності, постійного чи тимчасового користування земельною ділянкою під кар'єром чи водозабірною свердловиною та іншими об'єктами і спорудами переробки надр;

- позитивного висновку державної екологічної експертизи по робочому проекту експлуатації родовища корисних копалин;

- спеціального дозволу (ліцензії) на користування надрами та матеріалів погодження одержання дозволу (на водокористування при експлуатації підземних джерел водозабору);

- затверджених пооб'єктних квот на видобуток окремих видів корисних копалин та відповідність кількості видобутих корисних копалин затвердженим квотам;

- оцінки запасів корисних копалин розвіданих родовищ;

- акта про надання гірничого відводу;

- статистичної звітності за формою 7-ГР, 2-ТП (рекультивация) (5-ГР, 25-ГР - для гірничо-видобувних підприємств), її достовірність;

- робочих проектів та планів робіт по розробці родовищ твердих, рідких і газоподібних корисних копалин, їх погодження з органами Мінприроди та їх виконання;

- плану заходів по охороні надр та раціональному надрокористуванню, його виконання;

- первинної маркшейдерської документації;

- спеціально відведених місць для складування відходів поблизу свердловини;

- погоджених і затверджених в установленому порядку зон і поясів санітарної охорони водозаборів, винесення їх меж в натуру, додержання

санітарного режиму на цих територіях відповідно до діючих норм і правил охорони джерел водопостачання;

- проекту та плану проведення рекультивації земель;
- проекту свердловин;
- плану розвитку гірничих робіт;
- плану розміщення свердловин та об'єктів в масштабі 1:50000, у тому числі законсервованих та ліквідованих;
- технічного паспорта на свердловини;
- свердловин в межах зон санітарної охорони, які не експлуатуються і потребують проведення ліквідаційного тампонажу;
- геолого-маркшейдерської служби на підприємстві;
- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- дотримання ліміту та умов спеціального дозволу (ліцензії) на користування надрами;
- порядок погодження матеріалів, які подаються до Мінприроди для одержання дозволу на проведення робіт по проектуванню, бурінню, ремонту експлуатаційних свердловин на воду та проведення тампонажних робіт;
- порядок погодження проектів або планів розробки родовищ корисних копалин;
- порядок погодження документації при встановленні пооб'єктних квот на видобуток корисних копалин загальнодержавного значення;
- проведення щорічного радіаційного контролю за породами в кар'єрі та продукцією з них на відповідність вимогам НРБУ-9756;
- організація контролю за впорядкуванням мережі спостережувальних свердловин для контролю за якісним складом підземних вод в місцях розташування накопичувачів, полів фільтрації, золовідвалів, полігонів тощо;
- організація системи первинного обліку. Обладнання водозаборів контрольно-вимірювальною апаратурою;
- остання дата повірки водовимірювальних приладів;
- кількість експлуатаційних свердловин на воду, у тому числі непридатних свердловин, що потребують ліквідаційного тампонажу;
- кількість затампованих свердловин та дотримання правил проведення ліквідаційного тампонажу, правильність оформлення актів ліквідаційного тампонажу (вибірково);
- технічний стан свердловин (вказується тип насосної станції свердловини - підземна або наземна, герметизація гирл свердловин, наявність огорожі 1-го поясу ЗСО);
- виконання заходів по запобіганню розвитку несприятливих фізико-геологічних процесів і явищ;
- виконання заходів щодо захисту прилеглих територій від різкої зміни гідрогеологічного, гідрохімічного режиму внаслідок ліквідації і консервації

гірничовидобувних підприємств, що може призвести до забруднення чи виснаження підземних вод, підтоплення земель;

- передача в установленому законодавством порядку геологічної інформації, отриманої в процесі робіт, до ДНВП "Геоінформ України";

- виконання заходів з приведення земельних ділянок, порушених при користуванні надрами в стан, придатний для подальшого їх використання у суспільному виробництві (проведення робіт по рекультивації на відпрацьованих ділянках розробки родовища).

Основні порушення законодавства про надра:

- самовільна забудова площ залягання корисних копалин;
- невиконання правил охорони надр і вимог щодо охорони довкілля, будівель і споруд від шкідливого впливу робіт, зв'язаних з користуванням надрами;

- знищення або пошкодження спостережних режимних свердловин на підземні води, а також маркшейдерських і геодезичних знаків;

- вибіркова відбірка багатих ділянок родовищ, яка призводить до необґрунтованих втрат балансових запасів корисних копалин;

- наднормативні втрати і наднормативне розубожування корисних копалин при видобуванні, псування родовищ корисних копалин;

- втрата маркшейдерської документації;

- невиконання вимог щодо приведення гірничих виробок і бурових свердловин, які ліквідуються або консервуються в стан, що забезпечує безпеку населення, а також вимог щодо збереження родовищ, гірничих виробок і бурових свердловин на час консервації;

- порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами;

- порушення правил і вимог проведення робіт по геологічному вивченню надр, яке може призвести чи призвело до недостовірної оцінки розвіданих запасів корисних копалин;

- порушення умов для будівництва та експлуатації підприємств по видобуванню корисних копалин, а також підземних споруд, не зв'язаних з видобуванням корисних копалин;

- втрата геологічної документації, дублікатів проб корисних копалин і керна, необхідних при подальшому геологічному вивченні надр і розробці родовищ.

Контрольні запитання по темі:

1. Які документи підтверджують право здійснювати використання надр на відповідній ділянці?

2. Які документи дозвільного характеру на користування надрами мають бути у суб'єкта господарювання?

3. Які форми статистичної звітності щодо використання надр подаються суб'єктом господарювання?

4. Який порядок погодження матеріалів, які подаються до Мінприроди України для одержання дозволу на проведення робіт по проектуванню, бурінню та ремонту експлуатаційних свердловин на воду?

☞ Основні порушення вимог законодавства про надра.

ТЕМА 5 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

В ході здійснення державного екологічного контролю перевіряється наявність:

- наказу про організацію природоохоронної роботи суб'єктом господарювання;
- погоджених та зареєстрованих матеріалів звіту інвентаризації викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, відповідність їх реальному стану на суб'єкті господарювання;
- затверджених документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, їх повнота;
- дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами та дотримання його умов;
- затвердженого плану заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами, нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря і дозволами на викиди забруднюючих речовин та стан його виконання;
- довідки про взяття (зняття) на державний облік у сфері охорони атмосферного повітря;
- державної статистичної звітності за формою N 2-ТП (повітря), вихідних (первинних) матеріалів (довідок, актів, сертифікатів тощо) для проведення розрахунків викидів забруднюючих речовин;
- відомостей щодо кількості пересувних джерел забруднення (кількість автомобілів з бензиновими, дизельними, газодизельними двигунами та тих, що працюють на газоподібному пальному, тепловозних дизелів, кількість суден та інших плавучих об'єктів);

- контрольно-регулювального пункту або договору з організацією, яка проводить визначення вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах автомобілів, тепловозних дизелів;

- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- забезпеченість законодавчими та нормативними актами у галузі охорони атмосферного повітря, державними і галузевими стандартами, методичною документацією тощо;

- технологічні процеси або регламенти виробництв (основних і допоміжних), дотримання умов технологічних процесів (регламентів), у т.ч. процесу спалювання палива в котлоагрегатах та іншому обладнанні;

- стан додержання Вимог до ефективного використання газу та охорони навколишнього середовища при проведенні налагоджувальних робіт на паливовикористовуючому обладнанні, з наданням довідки про наявність на балансі паливовикористовуючого обладнання, обсяги витрат палива за попередній та поточний рік;

- стан додержання вимог Правил технічної експлуатації установок очистки газу (технічний стан ГОУ, ведення необхідної документації, контроль ефективності роботи установок тощо);

- стан ведення первинної облікової документації у галузі охорони атмосферного повітря;

- динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за останні 3-5 років (питомі викиди на одиницю продукції), аналіз збільшення чи зменшення обсягів викидів;

- додержання вимог ДСТУ 4276:2004 «Норми і методи вимірювань димності відпрацьованих газів автомобілів з дизелями або газодизелями», ДСТУ 4277:2004 «Норми і методи вимірювань вмісту оксиду вуглецю та вуглеводнів у відпрацьованих газах автомобілів з двигунами, що працюють на бензині або газовому паливі» та ДСТУ 32.001-94 «Викиди забруднюючих речовин з відпрацьованими газами тепловозних дизелів. Норми та методи визначення»;

- стан ведення нового будівництва чи реконструкції діючих об'єктів і наявності при цьому: матеріалів "Оцінка впливів на навколишнє середовище" по проектно-кошторисній документації на будівництво нових, розширення, реконструкцію чи технічне переозброєння діючих підприємств; висновку державної екологічної експертизи для об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку та дотримання його умов; акту прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Основні порушення законодавства про охорону атмосферного повітря:

- самовільне випалювання рослинності або її залишків;

- викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря без дозволу спеціально уповноваженого органу виконавчої влади або недодержання вимог, передбачених наданим дозволом;

- перевищення технологічних нормативів допустимого викиду забруднюючих речовин та нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерел під час експлуатації технологічного устаткування, споруд і об'єктів[^]

- перевищення гранично допустимих рівнів впливу фізичних та біологічних факторів на атмосферне повітря;

- порушення порядку здійснення діяльності, спрямованої на штучні зміни стану атмосфери і атмосферних явищ у господарських цілях;

- введення в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, споруд і об'єктів, які не відповідають вимогам щодо охорони атмосферного повітря;

- порушення правил експлуатації, а також невикористання встановлених споруд, устаткування, апаратури для очищення і контролю викидів в атмосферу;

- випуск в експлуатацію автомобілів, літаків, суден та інших пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, а також рівень впливу фізичних факторів, здійснюваного, утворюваного нами під час роботи, перевищують установлені нормативи.

Контрольні запитання по темі:

1. Які документи дозвільного характеру повинні бути у суб'єкта господарювання?

2. Які документи, засвідчують законність отримання дозволу на викиди?

3. Які форми державної статистичної звітності про викиди подають суб'єкти господарювання?

4. Як здійснюється контроль вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах автотранспорту?

 Основні порушення законодавства про охорону атмосферного повітря.

ТЕМА 6 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ, ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ РЕСУРСІВ

6.1 Контроль за охороною, використанням та відтворенням тваринного світу (у тому числі водних живих ресурсів)

В ході здійснення державного контролю перевіряється наявність:

- відомостей про загальну площу мисливських угідь, відповідних рішень обласних рад про їх закріплення за користувачами, кількість користувачів мисливських угідь та частки їх площ від загальної площі мисливських угідь;
- документа, що посвідчує право власності або користування земельною ділянкою під мисливськими угіддями;
- відмежування в натурі території мисливських угідь, встановлення інформаційних і охоронних знаків, їх стан;
- проекту організації та розвитку мисливського господарства, погодженого та затвердженого в установленому порядку та матеріалів мисливського впорядкування;
- статуту підприємства (за наявності);
- договорів між користувачами мисливських угідь та місцевими органами спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання;
- суборендних договорів з первинними мисливськими колективами;
- рішень місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань охорони, використання та відтворення тваринного світу;
- матеріалів перевірок договірних зобов'язань;
- первинних матеріалів обліку мисливської фауни, правильність оформлення матеріалів;
- книги реєстрації ліцензій та відстрільних карток, журналу обліку добутої дичини, журналу обліку диких тварин та птахів, журналу обліку добування диких тварин та птахів, які визнані шкідливими при веденні мисливського господарства, журналу інструктажу мисливців, планів-графіків

проведення полювання, журналу обліку заготівлі і викладки кормів (сіно, кормові віники,

сіль, коренеплоди, зерновідходи тощо), їх списання;

- наказів, погоджених в установленому порядку, щодо строків проведення та порядку здійснення полювання;

- видачі в установленому порядку паспортів на собак мисливських порід, інших ловчих звірів і птахів;

- план-схеми мисливського господарства з нанесеними егерськими обходами, відтворювальними ділянками та інформації про встановлення біотехнічних споруд, солонців, годівниць і підгодівельних майданчиків, відповідність їх матеріалам мисливського впорядкування;

- плану експлуатації основних видів мисливської фауни, правильність його складання;

- плану переселення мисливських тварин, організації роботи з їх штучного відтворення;

- картографічних матеріалів з нанесеними місцями перебування тварин, занесених до Червоної книги України;

- територій, у межах мисливських угідь, на яких забороняється полювання;

- законодавчих актів та нормативно-правових документів з питань ведення мисливського господарства та полювання;

- облікових матеріалів (таксації) основних видів диких мисливських та не мисливських тварин, тварин занесених до Червоної книги України, що знаходяться в мисливських угіддях, за останні 5 років;

- погодження з місцевим органом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання і місцевим органом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища пропускної спроможності мисливських угідь;

- динаміки чисельності основних видів мисливської фауни за останні 5 років;

- плану біотехнічних заходів на поточний рік та його виконання;

- ліміту на добування мисливських тварин у розрізі їх видів, відсоток їх вилучення від встановленого ліміту (за останні 3 роки);

- ветеринарного дозволу на проведення полювання;

- вилучення мисливських тварин за статевою та віковою структурою популяцій, проведення користувачем аналізу вилучення;

- проведення користувачами мисливських угідь вибіркового діагностичного та селекційного відстрілу мисливських тварин та проведення профілактичних заходів (викладка спеціальних препаратів, дезінфекція місць підгодівлі тощо);

- майданчиків для оброблення відстріляної на полюванні дичини, обладнаних згідно з ветеринарно-санітарними вимогами, їх стан;

- журналу реєстрації протоколів про адміністративне порушення, форми державної статистичної звітності 1-АП;

- відомостей про наявність відтворювальних ділянок;
- дозволу на утримання мисливських тварин в неволі та напіввільних умовах;
- документів, що посвідчують законність набуття диких тварин у приватну власність;
- вольєрної книги;
- актів загибелі диких тварин, проведення профілактичних заходів на території мисливських угідь;
- інформації про кількість вилучених у порушників знарядь незаконного добування диких тварин, незаконно добутих диких тварин та продукцію, що з них вироблена;
- рішень місцевих органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування з питань охорони використання та відтворення рибних ресурсів, їх виконання;
- рішень місцевих органів виконавчої влади про закріплення промислових та аматорських ділянок за користувачами;
- достовірних звітних даних, занесених до державної форми статистичної звітності 1-АП;
- договору між користувачами водойм та відповідними спеціально-уповноваженими державними органами з охорони та регулювання користування;
- ліміту та квоти на добування водних живих ресурсів (ВЖР), їх використання;
- ліцензії на використання ВЖР;
- встановленого режиму промислового рибальства;
- промислового квитка;
- талон-документа, що засвідчує право рибалки, відповідального за вилучення риби та інших ВЖР;
- посвідчення рибалки;
- риболовного квитка;
- бирок для маркування знарядь лову, які використовуються при спеціальному використанні риби та інших ВЖР;
- відповідної матеріально-технічної бази у користувача ВЖР (знарядь лову, промислових суден, на яких дозволено вилучення ВЖР);
- спеціально обладнаних місць для вивантаження ВЖР, стоянки для проведення ремонту рибпромислових суден;
- журналу обліку вилучених ВЖР;
- журналу обліку прийнятої риби та інших ВЖР;
- наукової програми, за якою проводиться вилучення ВЖР, затвердженої в установленому порядку;
- динаміки вилову основних видів риби за останні 5 років;
- риборозплідників;
- рибоприймального пункту відповідно до вимог Інструкції про порядок спеціального використання риби та інших ВЖР;

- інформації про кількість вилучених у порушників знарядь незаконного добування та незаконно добутих ВЖР;
- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- штатна чисельність працівників мисливського господарства (фактична чисельність працюючих). Відповідність чисельності єгерської служби вимогам статті 29 Закону України "Про мисливське господарство та полювання";
- стан охорони середовища перебування, місць розмноження і шляхів міграції диких тварин, організації боротьби з порушниками правил полювання та браконьєрством, взаємодія користувачів мисливських угідь з правоохоронними органами при організації та проведенні боротьби з браконьєрством;
- стан штучного розведення дичини, розселення та акліматизації диких тварин, наявність на це дозволів Мінприроди, актів на їх випуск в мисливські угіддя;
- здійснення заходів щодо надання допомоги та рятування диких тварин у разі епізоотичних захворювань, загрози загибелі внаслідок стихійного лиха та інших надзвичайних екологічних ситуацій;
- організація та проведення природоохоронної операції "Фауна";
- організація та проведення природоохоронної операції "Нерест";
- виділення коштів на відтворення диких тварин, будівництво розплідників дичини, розселення диких тварин за останні 5 років;
- загальні витрати на ведення мисливського господарства за останні три роки за даними державної статистичної звітності 2-ТП (полювання) та відповідність їх вимогам статті 30 Закону України "Про мисливське господарство та полювання" в частині нормативу вкладення коштів на охорону і відтворення мисливських тварин. Достовірність звітних даних, занесених до державної форми статзвітності 2-ТП (полювання) та відповідність їх первинним матеріалам обліку;
- правильність визначення пропускнуої спроможності мисливських угідь та її дотримання при проведенні полювань на пернату дичину та хутрових звірів;
- оптимальна та фактична щільність мисливської фауни на 1000 га мисливських угідь;
- правильність складання планів експлуатації основних видів мисливської фауни;
- правильність оформлення дозволів, ліцензій та відстрільних карток, їх повернення (терміни дії перевірити у відповідності з наказами на відкриття полювання, виправлення дат не допускається);
- організація та проведення полювань для іноземних туристів-мисливців (скільки мисливців прийнято, з яких країн, скільки днів перебували, результати полювань, які трофеї добуто, наявність спеціальних

ліцензій для проведення полювань іноземними мисливцями, чи внесені добуті тварини у протоколи полювань);

- кількість та стан біотехнічних споруд, їх відвідування мисливськими тваринами;

- стан організації та здійснення боротьби з хижими та шкідливими для мисливського господарства видами тварин (наявність дозволів на їх добування, правомірність використання дозволів, повернення дозволів після закінчення їх терміну, відмітки у дозволах про добування тощо);

- стан матеріально-технічної бази користувача мисливських угідь (будівлі, бази, наявність транспортних, у т.ч. плавучих засобів);

- забезпеченість поголів'я мисливських тварин біотехнічними спорудами згідно з рекомендаціями проекту організації та розвитку мисливського господарства;

- дотримання встановлених термінів заборони лову риби у весняно-літній нерестовий період;

- дотримання заборони лову риби на зимувальних ямах;

- погодження та видача дозволів на спеціальний вилов ВЖР та вилов ВЖР під час здійснення науково-дослідних робіт на водних об'єктах в межах області;

- погодження режимів рибогосподарської експлуатації при штучному розведенні, вирощуванні ВЖР на водних об'єктах, взятих в оренду, та на правах приватної власності;

- пропаганда важливості охорони тваринного світу в засобах масової інформації (кількість публікацій у пресі, виступів по радіо тощо);

- інші питання, згідно з вимогами законодавства в сфері охорони, використання та відтворення тваринного світу.

Основні порушення законодавства про тваринний світ:

- порушення правил полювання (полювання без належного на те дозволу, в заборонених місцях, у заборонений час, забороненими знаряддями або способами, на заборонених для добування тварин, допускання собак у мисливські угіддя без нагляду);

- порушення правил рибальства (рибальство із застосуванням вогнепальної зброї, електроструму, вибухових або отруйних речовин інших заборонених знарядь лову, промислових знарядь лову особами, які не мають дозволу на промисел, вилов водних живих ресурсів у розмірах, що перевищують встановлені ліміти або встановлену правилами любительського і спортивного рибальства добову норму вилову);

- порушення правил здійснення інших видів спеціального використання об'єктів тваринного світу;

- експлуатація на водних об'єктах водозабірних споруд, не забезпечених рибозахисним обладнанням, якщо його наявність передбачена відповідними нормами, або з неефективно працюючим рибозахисним обладнанням;

- порушення вимог щодо охорони середовища перебування і шляхів міграції, переселення, акліматизації та схрещування диких тварин;

- нежиття заходів щодо запобігання загибелі диких тварин, погіршенню середовища їх перебування та умов міграції або добування диких тварин, які зазнають лиха;
- незаконне вивезення з України і ввезення на її територію об'єктів тваринного світу, в тому числі зоологічних колекцій;
- порушення правил придбання чи збуту об'єктів тваринного світу;
- порушення правил утримання диких тварин у неволі або в напіввільних умовах;
- порушення правил створення, поповнення, зберігання, використання або державного обліку зоологічних колекцій та торгівлі ними;
- жорстоке поводження з тваринами, їх мордування або вчинення інших дій, що призвели до їх мучення, каліцтва чи загибелі;
- порушення вимог щодо охорони видів тварин, занесених до Червоної книги України.

6.2 Контроль за охороною, захистом, використанням, відтворенням лісів та інших рослинних ресурсів

В ході здійснення державного контролю перевіряється наявність:

- проекту організації і розвитку лісгосподарського підприємства, матеріалів лісовпорядкування відповідно вимог Лісового кодексу України, додержання їх вимог;
- державного акта на право постійного користування землею;
- шнурової книги обліку бланків лісорубних квитків за поточний рік;
- книги обліку лісових квитків;
- книги обліку рубок формування і оздоровлення лісів за поточний рік;
- книги витрат лісу за поточний рік;
- книги обліку лісових культур, створених у поточному ревізійному періоді;
- книги обліку пожеж, що виникли в поточному ревізійному періоді;
- книги динаміки вогнищ шкідників і хвороб лісу за поточний ревізійний період;
- книги обліку лісопорушень;
- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- стан додержання вимог Правил рубок головного користування в лісах України (розрахункова лісосіка, встановлений ліміт лісосічного фонду, лісорубний квиток, дотримання виду та способу рубки, довжини, ширини, способу примикання та технології розробки лісосік, якість відведення насаджень в рубку, очищення лісосік від порубкових решток, стан збереження підросту тощо);

- стан додержання вимог Закону України "Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону";

- додержання вимог Порядку спеціального використання лісових ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761;

- додержання вимог діючих "Наставлений по отводу и таксации лесосек", затверджених Головою комітету лісового господарства Ради Міністрів СРСР 27.12.68;

- додержання правил та умов проведення і заготівлі лісохімічної сировини;

- додержання вимог Порядку заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в лісах України (лісовий квиток та термін його одержання);

- додержання вимог Правил поліпшення якісного складу лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 724(проект щорічних обсягів рубок формування і оздоровлення лісів, наявність лісорубного квитка, правомірність призначення насаджень до рубки, правильність відбору дерев до рубки, інтенсивність зріджування деревостану, повторюваність окремих прийомів рубок, термін початку і закінчення рубок, наявність матеріалів пробних площ, якість відведення насаджень в рубку, освідчення місць рубок, охоплення рубками насаджень, що потребують їх проведення, тощо);

- додержання Санітарних правил в лісах України (плани проведення санітарно-оздоровчих заходів, правомірність призначення насаджень до рубки, акт обстеження насаджень, правильність відбору дерев до рубки, якість відведення насаджень в рубку, терміни проведення рубки, наявність матеріалів пробних площ, ліквідація захаращеності, додержання термінів вивезення деревини, зберігання деревини тощо);

- додержання Правил відновлення лісів і лісорозведення (якість лісових культур і природного поновлення, відповідність їх умовам місцезростання та проектам створення, дотримання строків заліснення, якість догляду за лісовими культурами, правомірність переведення лісових культур у вкриті лісовою рослинністю землі, правомірність проведення реконструкції малоцінних молодників, якість ведення книги лісових культур і книги захисних насаджень тощо, своєчасність проведення інвентаризації лісових культур тощо);

- наявність діючих вогнищ шкідників та хвороб лісу, доцільність здійснення санітарних та лісозахисних заходів;

- додержання вимог Правил пожежної безпеки в лісах України, якість проведення протипожежних заходів;

- стан здійснення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів з боку постійного лісокористувача, вжиття заходів по боротьбі з браконьєрством;

- стан охорони лісів від лісопорушень та вжиття заходів по їх попередженню;

- винесення в натуру та закріпленням на місцевості меж лісогосподарського підприємства шляхом встановлення межових стовпів та межових охоронних знаків, стан малих архітектурних форм в місцях масового відпочинку, квартальних стовпів, шлагбаумів інших знаків та забезпечення належного їх утримання;

- стан охорони і збереження рідкісних видів рослин і тварин та тих, що занесені до Червоної книги України;

- організація та проведення природоохоронної операції "Першоцвіт";

- організація та проведення природоохоронної операції "Новорічна ялинка";

- додержання вимог законодавства щодо охорони лісів від пошкоджень і забруднення зворотними водами, хімічними речовинами, промисловими і комунально-побутовими відходами і покидьками;

- дотримання порядку користування лісами і їх охорони при будівельних та пошукових роботах, добуванні корисних копалин, прокладанні трубопроводів, кабелів і інших комунікацій, бурових і інших роботах, не пов'язаних з веденням лісового господарства;

- правомірність вилучення земель лісового фонду;

- стан та порядок взаємодії з правоохоронними органами;

- наявність та якість планово-картографічних матеріалів;

- своєчасність та якість внесення поточних змін у матеріали лісовпорядкування;

- інші питання, згідно з вимогами законодавства в сфері охорони, збереження, використання та відтворення рослинного світу.

Основні порушення законодавства про ліси та рослинний світ:

- використання ділянок земель державного лісового фонду для розкорчовування, спорудження будівель, переробки деревини, влаштування складів і т.ін. без належного дозволу на використання цих ділянок;

- проушення встановленого порядку використання лісосічного фонду, заготівлі і вивезення деревини та заготівлі живиці;

- незаконна порубка і пошкодження дерев і чагарників⁴

- знищення або пошкодження лісових культур, сіянців або саджанців у лісових розсадниках і на плантаціях, а також молодняка природного походження і самосіву на площах, призначених під лісовідновлення;

- знищення або пошкодження полезахисних лісових смуг, захисних лісових насаджень вздовж берегів річок, каналів, навколо водних об'єктів, гідротехнічних споруд, на смугах відводу автомобільних доріг, залізниць та інших захисних лісових насаджень;

- знищення або пошкодження підростку в лісах;

- здійснення лісових користувань не у відповідності з метою або вимогами, передбаченими в лісорубному квитку або лісовому квитку;

- пошкодження сінокосі і пасовищних угідь на землях державного лісового фонду;

- самовільне сінокосіння і пасіння худоби в лісах і на землях державного лісового фонду, не вкритих лісом;
- самовільне збирання дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід на ділянках, де це заборонено або допускається тільки за лісовими квітками;
- збирання дикорослих плодів, горіхів, ягід і т.ін. з порушенням установлених строків їх збирання;
- введення в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, цехів, агрегатів, транспортних шляхів, магістральних трубопроводів, комунальних та інших об'єктів, не забезпечених обладнанням, що запобігає шкідливому впливу на стан і відтворення лісів;
- пошкодження лусу стічними водами, хімічними речовинами, нафтою і нафтопродуктами, промисловими і комунально-побутовими викидами, відходами і покидьками, що спричиняє його усихання чи захворювання;
- засмічення лісів відходами;
- знищення або пошкодження лісо осушувальних каналів, дренажних систем і шляхів на землях державного лісового фонду;
- знищення корисної для лісу фауни;
- порушення вимог пожежної безпеки в лісах.

Контрольні запитання по темі:

1. Які документи, що посвідчують право здійснювати мисливську діяльність на відповідних угіддях мають бути у мисливських господарствах?
 2. Які матеріали обліку мисливської фауни мають бути у мисливських господарствах?
 3. Які облікові журнали мають бути у мисливських господарствах?
 4. Які документи підтверджують законність добування об'єктів тваринного світу?
 5. Який порядок вилучення у порушників природоохоронного законодавства знаряддя та незаконно добутих об'єктів рослинного та тваринного світу?
 6. Яку форму статистичної звітності подають рибогосподарські підприємства?
 7. Які документи дозвільного характеру мають бути у рибогосподарських підприємств?
 8. Які облікові документи повинні вести рибогосподарські підприємства?
 9. Які документ щодо організації і розвитку лісгосподарського підприємства повинні бути?
 10. Які облікові документи повинні вести лісгосподарські підприємства?
 11. Основні порушення законодавства про тваринний світ.
 12. Основні порушення законодавства про ліси.
-    Основні порушення законодавства про рослинний світ.

ТЕМА 7 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПОВОДЖЕННЯМ З ВІДХОДАМИ

В ході здійснення державного контролю перевіряється наявність:

- наявність законодавчих, нормативних актів та інших документів у сфері поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами, непридатними до використання пестицидами та агрохімікатами;
- екологічних програм у сфері поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами та їх виконання;
- наказу про призначення відповідальної особи у сфері поводження з відходами або наявність підрозділу з охорони навколишнього природного середовища з розподілом обов'язків щодо виконання природоохоронного законодавства у сфері поводження з відходами;
- документів (журналу) ведення первинного поточного обліку відходів, які утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються;
- відомостей про склад та властивості відходів, що утворюються, ступінь їх небезпечності для навколишнього природного середовища;
- затверджених в установленому порядку розрахунків класів небезпеки по всіх видах відходів;
- дозволів на виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізацію отруйних речовин, продуктів біотехнології та інших біологічних агентів (постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.95 N 440);
- розроблених та затверджених заходів на підприємстві щодо запобігання аваріям, а також ліквідації їх шкідливих екологічних наслідків (стаття 66 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища");
- страхового полісу обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єкта господарювання підвищеної екологічної небезпеки;
- ліцензії на здійснення діяльності у сфері поводження небезпечними відходами;

- договорів на передачу на утилізацію відходів іншим підприємствам (організаціям), які мають відповідні ліцензії;
- договорів передачі на утилізацію відходів іншим підприємствам (організаціям) та інформації про їх виконання (акти виконаних робіт, акти прийому-передачі, накладні передачі тощо);
- форм державної статистичної звітності: N 1-небезпечні відходи "Звіт про утворення, оброблення та утилізацію небезпечних відходів I - III класів небезпеки"; N 14-МТП "Звіт про утворення, використання і поставку вторинної сировини і відходів виробництва"; N 1-ТР "Звіт про наявність автотранспорту"; N 3-МТП "Звіт про залишки і витрати матеріалів"; N 4-МТП "Звіт про залишки і використання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти";
- реєстрових карт об'єктів утворення та об'єктів оброблення і утилізації відходів (постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.98 №1360);
- проектної документації з висновками державної екологічної експертизи на місця видалення відходів (полігони промислових та побутових відходів, шламонакопичувачі, золовідвали тощо) – для об'єктів що були забудовані до 2017р. Для об'єктів що будувалися з 2018р – висновок з Оцінки впливу на довкілля.;
- паспортів місць видалення відходів (постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.98 №1216);
- результатів лабораторних досліджень за впливом місць видалення відходів на навколишнє природне середовище (грунти, атмосферне повітря, підземні та поверхневі води), графіків лабораторних досліджень;
- наукових досліджень за впливом місць видалення відходів на навколишнє природне середовище (при необхідності);
- санітарного паспорта складу хімічних засобів захисту рослин (ХЗЗР), у тому числі непридатних, погодженого з природоохоронними органами;
- санітарно-захисної зони об'єкта, що встановлюється відповідно до вимог Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 №173;
- санітарно-еколого-технічної характеристики складських приміщень;
- облікової, звітної документації, характеристики речовин і матеріалів, які зберігаються на складі;
- даних лабораторних досліджень за впливом місць зберігання ХЗЗР на навколишнє природне середовище;
- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- стан місць тимчасового зберігання відходів на території підприємства. їх відповідність класу небезпеки відходів (ДСанПіН 2.2.7.029-99);
- стан місць тимчасового зберігання отруйних речовин, продуктів біотехнології та інших біологічних агентів на території підприємства;

- стан тари, у якій зберігаються ХЗЗР.

Основні порушення законодавства про відходи:

- порушення вимог щодо поводження з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення або захоронення;
- порушення правил ведення первинного обліку та здійснення контролю за операціями поводження з відходами;
- неподання чи подання звітності щодо утворення, використання, знешкодження та видалення відходів з порушенням встановлених строків і порядку подання;
- виробництво продукції з відходів чи з їх використанням без відповідної нормативно-технічної та технологічної документації;
- приховування, перекручування або відмова від надання повної та достовірної інформації за запитом посадових осіб і зверненнями громадян та їх об'єднань щодо безпеки утворення відходів та поводження з ними;
- змішування чи захоронення відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, без спеціального дозволу;
- порушення правил передачі відходів;
- порушення встановлених правил і режиму експлуатації установок і виробництв з оброблення та утилізації відходів;
- приховування перевищення встановлених лімітів на обсяги утворення та розміщення відходів.

Контрольні запитання по темі:

1. Які документи дозвільного характеру щодо поводження з відходами мають бути у суб'єкта господарювання?
2. Які документи поточного обліку відходів має вести суб'єкт господарювання?
3. Які форми державної статистичної звітності щодо відходів мають подавати суб'єкти господарювання?
4. Які документи необхідно перевірити на місцях видалення відходів?
5. Які вимоги до тимчасового зберігання відходів різних класів небезпеки на підприємстві?
6. Основні порушення законодавства про відходи.

ТЕМА 8 КОНТРОЛЬ ЗА УТРИМАННЯМ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ УКРАЇНИ

В ході здійснення державного екологічного контролю перевіряється стан утримання об'єктів зеленого господарства та наявність:

- акту обстеження зелених насаджень для оформлення ордерів на проведення санітарних рубок, вирубки дерев та чагарників на ділянках, відведених під нове будівництво, реконструкцію тощо, погодженого територіальним органом центрального органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- рішення місцевого органу виконавчої влади на знесення та пересадку дерев, чагарників, газонів, квітників тощо;
- ордера на знесення зелених насаджень;
- схеми розміщення зелених насаджень (дерев), які підлягають знесенню;
- схеми компенсаційних посадок;
- проекту утримання і реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва;
- паспортів у власників зелених насаджень на кожен об'єкт зеленого господарства, в які щорічно за станом на 01.11 вносяться усі поточні зміни, що відбулися (приріст та ліквідація озелених ділянок, посадка та зменшення кількості дерев, кущів тощо);
- реєстру зелених насаджень;
- інвентарних планів установленого масштабу;
- відомостей обліку і оцінки зелених насаджень, зведених звітів з питань створення та утримання зелених насаджень;
- розрахунків відшкодування компенсаційної вартості за знесення зелених насаджень (дерев) та квитанцій на її сплату;
- технічних паспортів на будинки та споруди у цілому на весь інвентарний об'єкт;
- наявністю інвентарних карток (облікових книг опису об'єктів);
- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Контрольні запитання по темі:

1. Які документи підтверджують законність знесення зелених насаджень у населених пунктах?
2. Як ведеться облік зелених насаджень у населених пунктах?
3. Як здійснюються розрахунки відшкодування компенсаційної вартості за знесення зелених насаджень?.
4. Основні порушення законодавства щодо утримання зелених насаджень у населених пунктах.

ТЕМА 9 ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАПОВІДНОГО РЕЖИМУ НА ТЕРИТОРІЯХ ТА ОБ'ЄКТАХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

В ході здійснення державного екологічного контролю перевіряється наявність:

- затвердженого в установленому порядку проекту організації території природного та біосферного заповідника, національного природного і регіонального ландшафтного парків, ботанічного саду, дендрологічного та зоологічного парків;
- затвердженого в установленому порядку проекту утримання і реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва;
- затвердженого в установленому порядку положення про заповідну територію чи об'єкт (природний та біосферний заповідник, національний природний та регіональний ландшафтний парки, заказник, ботанічний сад, дендрологічний та зоологічний парки);
- затвердженого в установленому порядку положення про охоронну зону (буферну зону для біосферного заповідника) території чи об'єкта природно-заповідного фонду (у разі її встановлення);
- картки первинного обліку територій та об'єктів ПЗФ, затвердженої наказом Мінікоресурсів від 16.02.2005 № 67;
- охоронного зобов'язання на території та об'єкти природно-заповідного фонду, які оголошуються без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх землевласників і землекористувачів (регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва);
- державного акта на право постійного користування землею (для установ природно-заповідного фонду, що мають статус юридичної особи);
- Літопису природи (порядок підготовки і програма Літопису, його затвердження Мінприроди і НАН України);
- планово-картографічних матеріалів (картосхеми заповідної території чи об'єкта, складеної на базі матеріалів землевпорядкування та лісовпорядкування з нанесеними межами землекористувачів, назвами

населених пунктів, шляхами сполучення, гідрографічною мережею, квартальною сіткою тощо);

- матеріалів про встановлення лімітів на використання природних ресурсів, виданих дозволів на спеціальне використання природних ресурсів, їх відповідність встановленим лімітам, матеріалів щодо затвердження проектів створення лісових культур на територіях ПЗФ, підпорядкованих Мінприроди;

- встановлених за логічністю розміщення на місцевості інформаційних знаків та аншлагов відповідно до діючого Положення, затвердженого наказом Мінприроди від 29.03.94 № 30;

- матеріалів попередніх інспекційних перевірок, стан виконання приписів про усунення в установлені терміни виявлених недоліків і порушень.

Крім того перевіряється:

- винесення в натуру та закріпленням на місцевості меж заповідних територій та об'єктів шляхом встановлення межових стовпів та межових охоронних знаків;

- додержання вимог діючих "Наставлений по отводу и таксация лесосек", затверджених Головою комітету лісового господарства Ради Міністрів СРСР 27.12.68;

- додержання вимог Правил поліпшення якісного складу лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 №724;

- додержання суб'єктами господарювання вимог Порядку спеціального використання лісових ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761;

- своєчасність проведення освідчення місць рубок, достовірність інформації, що відображена у відповідних актах;

- відповідність обсягів виконаних рубок, місць їх розміщення, визначення виду охоплення рубками насаджень, що потребують їх проведення, до матеріалів лісовпорядкування. Визначається правильність призначення і проведення рубок;

- своєчасність і якість проведення заходів по лісовідновленню і лісорозведенню, правильність застосування технологій при їх здійсненні;

- стан лісових культур, відповідність їх умовам місцезростання та проектам створення;

- дотримання строків відтворення насаджень на землях лісокультурного фонду;

- дотримання строків переведення лісових культур у вкриті лісовою рослинністю землі;

- додержання вимог Санітарних правил в лісах України, наявність позалісосічної захаращеності та стан виконання заходів по її ліквідації;

- наявність діючих вогнищ шкідників та хвороб лісу, доцільність здійснення санітарних та лісозахисних заходів;

- додержання вимог Правил пожежної безпеки в лісах України, якість проведення протипожежних заходів;

- стан здійснення усіх видів побічних користувань відповідно до виданого дозволу;
- стан ведення мисливського господарства та здійснення біотехнічних заходів;
- стан охорони і збереження видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України;
- вжиття заходів по боротьбі з браконьєрством;
- стан заходів по забезпеченню попередження порушень на заповідній території чи об'єкті;
- додержання вимог законодавства щодо охорони заповідних територій і об'єктів від пошкоджень і забруднення зворотними водами, хімічними речовинами, промисловими і комунально-побутовими відходами і покидьками;
- дотримання встановленого заповідного режиму при будівельних та пошукових роботах, добуванні корисних копалин, прокладанні трубопроводів, кабелів і інших комунікацій, бурових і інших роботах, не пов'язаних з функціонуванням заповідних територій та об'єктів;
- збереження цінних природних територій та об'єктів, які зарезервовані з метою подальшого заповідання;
- своєчасність і якість внесення поточних змін в матеріали лісовпорядкування;
- інші питання, згідно з вимогами законодавства в сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення їх природних комплексів.

Основні порушення законодавства про ПЗФ:

- здійснення в межах територій та об'єктів ПЗФ, їх охоронних зон, а також територій, зарезервованих для наступного заповідання, забороненої господарської та іншої діяльності;
- самовільна зміна меж територій та об'єктів ПЗФ;
- невжиття заходів для попередження і ліквідації негативних наслідків аварій або іншого шкідливого впливу на території та об'єкти ПЗФ.

Контрольні запитання по темі:

1. Який документ затверджує законність створення об'єкту ПЗФ?
2. Які документи первинного обліку територій та об'єктів ПЗФ мають вестися?
3. Які планово-картографічні матеріали мають бути перевірені?
4. Які дозвільні документи на використання природних ресурсів мають бути на об'єкті ПЗФ?
5. Що необхідно перевірити при візуальному огляді об'єкта ПЗФ?
6. Основні порушення законодавства про ПЗФ.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007р. № 877-V //База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/877-16>. (дата звернення 14.02.2023р.)
2. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів Державною екологічною інспекцією: Постанова Кабінету Міністрів України від 6.03.2019р. №182//База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/182-2019п>. (дата звернення 14.02.2023р.)
3. Про затвердження Уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів: Наказ Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 26.11.2019р. №450//База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2019н>. (дата звернення 14.02.2023р.)
4. Про затвердження Інструкції про порядок вилучення та передання на зберігання до органів внутрішніх справ вилученої у порушників природоохоронного законодавства вогнепальної та іншої зброї і боєприпасів: Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 31.03.2003 № 56/м // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/56/м-2003н>. (дата звернення 14.02.2023р.)
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984р.зі змінами на рік вивчення. URL/ <http://rada.gov.ua/> (дата звернення 14.02.2023р.)
6. Про затвердження Інструкції з оформлення органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України матеріалів про адміністративні правопорушення». Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 05.07.2004р. №264. URL: <http://rada.gov.ua>. (дата звернення 14.02.2023р.)
7. Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плаваючих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України. Наказ Мінекобезпеки України від 26.10.95 №116. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення 14.02.2023р.)
8. Про затвердження Переліку основних питань для здійснення планових заходів державного нагляду (контролю). Наказ Мінприроди від 04.03.2008р. №108. URL: <http://rada.gov.ua> (дата звернення 14.02.2023р.)

ДОДАТОК А

РИЗИКИ

настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів

Цілі державного нагляду (контролю)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок	
Навколишнє природне середовище (04)	настання екологічно-небезпечного впливу на земельні ділянки, наслідки якого не ліквідуються	погіршення (знищення) корисних властивостей земель, негативний вплив на навколишнє природне середовище	провадження господарської діяльності з додержанням екологічних вимог* категорія видів планової діяльності та об'єктів, що можуть мати значний вплив на довкілля*
	забруднення та засмічення земель	погіршення якісного стану земель	види порушень вимог законодавства у сфері охорони
	господарське використання деградованих і малопродуктивних земель, які є екологічно небезпечними та економічно неефективними, а також техногенно забруднених земельних ділянок, на яких неможливо одержати екологічно чисту продукцію та які є небезпечним для здоров'я та перебування людей	погіршення (знищення) корисних властивостей земель, негативний вплив на навколишнє природне середовище	навколишнього природного середовища, виявлених за результатами заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду*
	використання земельної ділянки за відсутності державної реєстрації прав на неї	погіршення (знищення) корисних властивостей земель, негативний вплив на навколишнє природне середовище	
	недотримання режиму використання територій, що підлягають особливій охороні	погіршення (знищення) корисних властивостей земель, негативний вплив на навколишнє	

		природне середовище	
	недотримання режиму використання прибережних захисних смуг уздовж морів, пляжних зон прибережних захисних смуг	знищення прибережних захисних смуг уздовж морів, пляжних зон прибережних захисних смуг	
	недотримання режиму використання водоохоронних зон	забруднення, засмічення, вичерпання, знищення об'єктів рослинного і тваринного світу, а також зменшення коливань стоку вздовж річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм	
	користування ділянкою надр за відсутності спеціального дозволу на користування надрами	пошкодження родовищ корисних копалин, які виключають повністю або суттєво обмежують можливість їх подальшої експлуатації знищення або пошкодження геологічних об'єктів, що становлять особливу наукову і культурну цінність, спостережних режимних свердловин, а також маркшейдерських і геодезичних знаків	
	нездійснення утилізації, знешкодження або безпечного захоронення відходів переробки (шламу, пилу, стічних вод тощо)	забруднення навколишнього природного середовища	
	нездійснення тимчасового збереження та визначення порядку обліку відходів виробництва, що містять корисні компоненти	знищення або пошкодження геологічних об'єктів знищення об'єктів рослинного і тваринного світу	
	забруднення земель хімічними і радіоактивними речовинами, відходами, стічними водами під час користування надрами	накопичення хімічних і радіоактивних речовин у водоймах і ґрунтах отруєння об'єктів рослинного і тваринного світу	
	пошкодження	погіршення якісного	

	водогосподарських та гідрометричних споруд і пристроїв, порушення правил експлуатації та встановлених режимів їх роботи	стану водних ресурсів шкода, заподіяна водним біоресурсам руйнування екосистеми водного об'єкта	
	невпровадження водозберігаючих технологій, зокрема оборотних систем водопостачання, а також нездійснення водоохоронних заходів, спрямованих на забезпечення охорони, раціонального використання та відтворення водних ресурсів	нераціональне використання та виснаження водних ресурсів шкода, заподіяна водним біоресурсам	
	порушення умов дозволу на спеціальне використання, а саме недотримання лімітів забору та використання води	перевищення лімітів забору та використання води неекономне використання водних ресурсів	
	порушення умов скидання зворотних вод у водні об'єкти	забруднення та засмічення водних ресурсів порушення водоохоронного режиму порушення біологічної рівноваги водойм зниження здатності водних об'єктів до природного очищення	
	порушення правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення	погіршення якісних та кількісних показників стічних вод порушення режиму роботи каналізаційних мереж та очисних споруд погіршення стану водних об'єктів у результаті забруднення, засмічення, інших дій, які можуть погіршити умови водопостачання, спричинити зменшення рибних запасів	
	недотримання правил	виснажливе	

	використання об'єктів тваринного світу, порушення умов спеціального використання водних біоресурсів	використання об'єктів тваринного світу, рибогосподарських водних об'єктів	
	порушення умов проведення дослідного та меліоративного лову	знищення водних біоресурсів	
	незаконне добування об'єктів тваринного світу	знищення об'єктів тваринного світу	
	порушення умов проведення робіт, пов'язаних з відтворенням об'єктів тваринного світу та водних біоресурсів	розповсюдження небезпечних захворювань об'єктів тваринного світу та водних біоресурсів знищення об'єктів аборигенної фауни	
	нездійснення заходів з рибозахисту на водозаборах гідроспоруд	знищення водних біоресурсів	
	вилучення з природного середовища занесених до Червоної книги України об'єктів тваринного світу	знищення об'єктів тваринного світу та водних біоресурсів, що занесені до Червоної книги України	
	недотримання умов утримання диких тварин, занесених до Червоної книги України, в неволі або напіввільних умовах або використання диких тварин у видовищних заходах	незаконне використання об'єктів тваринного світу	
	накопичення відходів	забруднення земельних та водних ресурсів забруднення атмосферного повітря трансграничне забруднення водотоків	
	порушення умов транспортування відходів, передачі відходів	забруднення земельних та водних ресурсів забруднення атмосферного повітря	
	порушення правил зберігання, транспортування, знешкодження, ліквідації, захоронення пестицидів і агрохімікатів	забруднення земельних та водних ресурсів забруднення атмосферного повітря	

	порушення вимог щодо поводження з відходами	забруднення земельних та водних ресурсів забруднення атмосферного повітря	
	здійснення викидів забруднюючих речовин понад встановлені норми або без відповідного дозволу	забруднення атмосферного повітря	
	експлуатація пилогазоочисного обладнання з порушенням вимог природоохоронного законодавства	забруднення атмосферного повітря	
	самовільне використання природних ресурсів на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду та/або неналежне здійснення охорони об'єктів природно-заповідного фонду	знищення природних ресурсів природно-заповідного фонду та/або занесених до Червоної книги України об'єктів рослинного світу	
	порушення правил використання лісових ресурсів	виснажливе використання лісових ресурсів, деградація лісових насаджень	
	знесення та недостатнє відтворення зелених насаджень	зниження норми зелених насаджень на одного жителя населеного пункту до недопустимих показників	
	порушення вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів	забруднення навколишнього природного середовища	кількість порушень вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, виявлених за результатами заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду*
			кількість позапланових заходів державного нагляду (контролю), проведених щодо суб'єкта господарювання протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду, з

			<p>підстав, передбачених абзацами третім, сьомим, дев'ятим частини першої статті 6 Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”*</p>
			<p>кількість випадків недопущення суб'єктом господарювання посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до проведення заходів державного нагляду (контролю) (крім випадків, передбачених статтею 10 Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду*</p>

* Якщо суб'єкт господарювання може бути віднесений одночасно до двох або більше показників, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.

ДОДАТОК Б
ПЕРЕЛІК КРИТЕРІЇВ,

за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, їх показники та кількість балів за кожним показником

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів
1. Провадження господарської діяльності з додержанням екологічних вимог*	1) користування земельною ділянкою:	
	природно-заповідного фонду	30
	оздоровчого призначення	29
	рекреаційного призначення	26
	лісогосподарського призначення	25
	водного фонду	23
	іншого призначення	15
	2) користування надрами:	
	загальнодержавного значення	33
	місцевого значення	25
	3) експлуатація водосховища об'ємом:	
	5 млн. куб. метрів або більше	35
	від 1 млн. до 5 млн. куб. метрів	29
	4) експлуатація оборотної системи, проектною потужністю:	
	1 тис. куб. метрів на добу або більше	25
	від 500 до 1 тис. куб. метрів на добу	20
	до 500 куб. метрів на добу включно	10
	5) здійснення скидів зворотних вод (стічних, шахтних кар'єрних, дренажних) у водні об'єкти	39
	6) здійснення скидів стічних вод, утворених у процесі виробничої діяльності, у мережі централізованого водовідведення	21
	7) забір та використання води об'ємом:	
	25 тис. куб. метрів на рік або більше	39
	від 5 тис. до 25 тис. куб. метрів на рік	21
	менше 5 тис. куб. метрів на рік	10
	8) провадження діяльності, пов'язаної з об'єктами тваринного світу, занесеними до Червоної книги України	39
	9) провадження діяльності, пов'язаної з утворенням хвостосховищ,	

	шламонакопичувачів токсичних відходів:	
	I класу	39
	II класу	32
	10) провадження діяльності, пов'язаної з утворенням місць видалення відходів:	
	III класу небезпеки:	
	- 500 тонн на рік або більше	30
	- від 50 до 500 тонн на рік	21
	- до 50 тонн на рік	19
	IV класу небезпеки:	
	- 5 тис. тонн на рік або більше	21
	- від 1 тис. до 5 тис. тонн на рік	19
	- до 1 тис. тонн на рік	10
	11) перевезення небезпечних речовин	32
	12) провадження діяльності, пов'язаної з пестицидами та агрохімікатами:	
	виробництво пестицидів або агрохімікатів	29
	торгівля, зберігання або транспортування пестицидів або агрохімікатів	25
	застосування пестицидів або агрохімікатів	30
	утилізація, знищення або знешкодження пестицидів або агрохімікатів	39
	13) утворення, збирання, сортування, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізація, видалення, знешкодження та захоронення відходів, включених до розділу А Жовтого переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. № 1120 "Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів" (Офіційний вісник України, 2000 р., № 29, ст. 1217):	
	I класу небезпеки:	
	- 10 тонн на рік або більше	39
	- від 1 до 10 тонн на рік	35
	- до 1 тонни на рік включно	25
	II класу небезпеки:	
	- 100 тонн на рік або більше	34
	- від 10 до 100 тонн на рік	24
	- до 10 тонн на рік включно	19
	III класу небезпеки:	
	- 500 тонн на рік або більше	21
	- до 500 тонн на рік	17
	14) провадження діяльності, що призводить до викидів забруднюючих речовин в атмосферне	

	повітря:	
	5 тис. тонн на рік або більше	39
	від 1 тис. до 5 тис. тонн на рік	35
	до 1 тис. тонн на рік включно	30
	15) експлуатація спалювальних установок потужністю більше 50 МВт	33
	16) експлуатація пилогазоочисних установок з коефіцієнтом корисної дії не менше 85 відсотків	35
	17) наявність на території суб'єкта господарювання видів об'єктів рослинного світу, занесених до Червоної книги України	39
	18) заготівля деревини:	
	постійними лісокористувачами:	
	- 20 тис. куб. метрів на рік або більше	38
	- до 20 тис. куб. метрів на рік	21
	іншими лісокористувачами:	
	- 5 тис. куб. метрів на рік або більше	25
	- до 5 тис. куб. метрів на рік	18
	19) переведення лісових культур першого класу якості у покриті лісом площі в обсязі 40 відсотків або менше загальної площі переведення лісових культур або переведення лісових культур нижче другого класу якості у покриті лісом площі	19
	20) заготівля деревини під час здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів та санітарних вимог в обсязі більше 40 відсотків загального обсягу заготівлі, проведеної суб'єктом господарювання (крім рубок, не пов'язаних з веденням лісового господарства) або заготівля ділової деревини під час здійснення заходів з поліпшення стану лісів та санітарних вимог в обсязі більше 10 відсотків на окремій ділянці	15
	21) утримання зелених насаджень у містах з населенням:	
	від 5 тис. до 150 тис. осіб	19
	більше 150 тис. осіб	31
	22) провадження іншої діяльності	10
2. Категорія видів планової діяльності та об'єктів, що можуть мати значний вплив на довкілля*	1) перша категорія видів планової діяльності та об'єктів, що можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля	27
	2) друга категорія видів планової діяльності та об'єктів, що можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля	21
3. Види порушень вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, виявлених за	1) використання водних ресурсів понад виділені квоти	15
	2) порушення права державної власності на надра	15

результатами заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду*	3) використання дослідного та меліоративного лову для незаконного вилучення водних біоресурсів	14
	4) порушення правил використання об'єктів тваринного світу	14
	5) експлуатація на водних об'єктах водозабірних споруд, не забезпечених рибозахисним обладнанням	13
	6) порушення вимог щодо охорони об'єктів тваринного або рослинного світу, занесених до Червоної книги України	18
	7) виготовлення, збут, зберігання чи реклама заборонених знарядь добування (збирання) об'єктів тваринного або рослинного світу	7
	8) порушення вимог пожежної безпеки в лісах	18
	9) порушення права державної власності на ліси	38
	10) знищення або незаконне вилучення з природного середовища об'єктів рослинного світу, занесених до Червоної книги України	20
	11) порушення правил охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду	20
	12) самовільне захоплення водних об'єктів або самовільне водокористування, переуступка права водокористування, а також укладення інших угод, які в прямій чи прихованій формі порушують право державної власності на води	39
	13) забруднення і засмічення вод, порушення водоохоронного режиму на водозборах, яке спричиняє їх забруднення, водну ерозію ґрунтів та інші шкідливі явища	39
	14) порушення режиму провадження господарської діяльності у водоохоронних зонах та на землях водного фонду	35
	15) руйнування русел річок, струмків та водотоків або порушення природних умов поверхневого стоку під час будівництва і експлуатації автошляхів, залізниць та інших інженерних комунікацій	39
	16) введення в експлуатацію підприємств, комунальних та інших об'єктів без споруд і пристроїв, що запобігають забрудненню і засміченню вод або шкідливій дії вод	39
	17) недотримання умов дозволу або порушення правил спеціального водокористування	39
	18) самовільне проведення гідротехнічних робіт, безгосподарне використання води (добутої або відведеної з водних об'єктів)	39
	19) забір води з порушенням планів водокористування, правил ведення первинного	15

	обліку кількості вод, що забираються з водних об'єктів і скидаються до них, та визначення якості вод, що скидаються	
	20) пошкодження водогосподарських та гідрометричних споруд і пристроїв, порушення правил експлуатації та встановлених режимів їх роботи	35
	21) незаконне створення систем скидання зворотних вод у водні об'єкти, міську каналізаційну мережу або зливну каналізацію та несанкціоноване скидання зворотних вод	21
	22) використання земель водного фонду не за призначенням	21
	23) неповідомлення (приховування) відомостей про аварійні ситуації на водних об'єктах	15
	24) відмова від надання (приховування) проектної документації та висновків щодо якості проектів підприємств, споруд та інших об'єктів, що можуть впливати на стан вод, а також актів і висновків комісій, які приймали об'єкт в експлуатацію	15
	25) забруднення і засмічення територіальних і внутрішніх морських вод внаслідок скидання забруднюючих речовин із суден, здійснених без дозволу спеціально уповноважених державних органів або з порушенням встановлених правил	39
	26) проведення навантажувальних та розвантажувальних робіт, що можуть призвести до забруднення територіальних і внутрішніх морських вод, без дозволу органів державного контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища, якщо одержання такого дозволу передбачено законодавством	39
	27) неповідомлення адміністрації найближчого порту про проведене внаслідок крайньої необхідності без належного на те дозволу скидання у море шкідливих речовин з судна або іншого плавучого засобу, повітряного судна, платформи чи іншої штучно спорудженої у морі конструкції, а у разі скидання з метою поховання - органу, який видає дозволи на таке скидання, після або під час здійснення такого скидання	39
	28) незаконне використання земель державного лісового фонду	20
	29) порушення правил використання земель	18
	30) інші порушення	9
4. Кількість порушень вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного	п'ять або більше	5
	три - чотири	4
	два	2

середовища, виявлених за результатами заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду*	одне	1
	відсутність порушень	0
5. Кількість позапланових заходів державного нагляду (контролю), проведених щодо суб'єкта господарювання протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду, з підстав, передбачених абзацами третім, сьомим, дев'ятим частини першої статті 6 Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”*	п'ять або більше	4
	три - чотири	3
	два	2
	один	1
	непроведення заходів	0
6. Кількість випадків недопущення суб'єктом господарювання посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до проведення заходів державного нагляду (контролю) (крім випадків, передбачених статтею 10 Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду*	два або більше	15
	один	10
	відсутність випадків	0

* Якщо суб'єкт господарювання може бути віднесений одночасно до двох або більше показників, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.

Строк проведення заходу державного нагляду (контролю):

Початок					Завершення				
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
число	місяць	рік	години	хвилини	число	місяць	рік	години	хвилини

Дані про останній проведений захід державного нагляду (контролю):

Плановий	Позаплановий
☐ не було	☐ не було
☐ був з <input type="text"/> . <input type="text"/> . <input type="text"/> по <input type="text"/> . <input type="text"/> . <input type="text"/>	☐ був з <input type="text"/> . <input type="text"/> . <input type="text"/> по <input type="text"/> . <input type="text"/> . <input type="text"/>
Акт перевірки N <input type="text"/>	Акт перевірки N <input type="text"/>
Припис щодо усунення порушень: ☐ не видавався; ☐ видавався; його вимоги: ☐ виконано; ☐ не виконано	Припис щодо усунення порушень: ☐ не видавався; ☐ видавався; його вимоги: ☐ виконано; ☐ не виконано

Особи, що беруть участь у проведенні заходу державного нагляду (контролю):

посадові особи органу державного нагляду (контролю):

(найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

(найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)
керівник суб'єкта господарювання (відокремленого підрозділу) або уповноважена ним особа:

(найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

треті особи:

(найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

(найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

Процес проведення заходу (його окремої дії) фіксувався:

☐ суб'єктом господарювання	☐ засобами аудіотехніки
	☐ засобами відеотехніки
☐ посадовою особою органу державного нагляду (контролю)	☐ засобами аудіотехніки
	☐ засобами відеотехніки

ПЕРЕЛІК

питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю)

Порядковий номер	Питання щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства	Ступінь ризику суб'єкта господарювання	Позиція суб'єкта господарювання щодо негативного впливу вимоги законодавства (від 1 до 4 балів)**	Відповіді на питання			Нормативне обґрунтування
				так	ні	не розглядалося	

1	2	3	4	5	6	7	8
1	Питання для перевірки дотримання вимог законодавства щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства, які поширюються на всіх суб'єктів господарювання у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів						
1.1	Вимоги органу державного нагляду (контролю) щодо усунення виявлених порушень вимог законодавства у визначені строки виконано	Високий Середній Незначний					Абзац третій частини першої статті 11 ЗУ N 877
1.2	Висновок з оцінки впливу на довкілля (висновок державної екологічної експертизи) наявний	Високий Середній Незначний					Стаття 3, частина третя статті 17 ЗУ N 2059
1.3	Умови висновків з оцінки впливу на довкілля (вимоги висновків державної екологічної експертизи) виконуються	Високий Середній Незначний					Частина шоста статті 3, частини друга, п'ята статті 9, частини третя статті 17 ЗУ N 2059
1.4	Речові права на земельну ділянку наявні	Високий Середній Незначний					Статті 125, 126 ЗКУ, частина друга статті 3 ЗУ N 1952
2	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону атмосферного повітря визначено згідно з додатком 1 до цього Акта***						
3	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону і раціональне використання вод та відтворення водних ресурсів визначено згідно з додатком 2 до цього Акта***						
4	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про використання та охорону земель визначено згідно з додатком 3 до цього Акта***						
5	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про поводження з відходами, пестицидами та агрохімікатами визначено згідно з додатком 4 до цього Акта***						
6	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про природно-заповідний фонд визначено згідно з додатком 5 до цього Акта***						
7	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону, захист, використання та відтворення лісів визначено згідно з додатком 6 до цього Акта***						
8	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону, використання і відтворення риби та інших водних біоресурсів визначено згідно з додатком 7 до цього Акта***						
9	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону, утримання зоологічних колекцій, у тому числі диких тварин у неволі, визначено згідно з додатком 8 до цього Акта***						

10	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства під час ведення мисливського господарства та здійснення полювання визначено згідно з додатком 9 до цього Акта***
11	Перелік питань щодо проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про використання і охорону надр визначено згідно з додатком 10 до цього Акта***

** Заповнюється керівником суб'єкта господарювання або уповноваженою ним особою у добровільному порядку шляхом присвоєння кожному з питань від 1 до 4 балів, де 4 позначає питання щодо вимоги законодавства, дотримання якої має найбільше адміністративне, фінансове або будь-яке інше навантаження на суб'єкта господарювання, а 1 - питання щодо вимоги законодавства дотримання якої не передбачає такого навантаження на суб'єкта господарювання.

*** Питання для перевірки дотримання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів, визначені в додатках 1 - 11, є невід'ємною частиною акта в разі здійснення заходу державного нагляду (контролю).

ПЕРЕЛІК

нормативно-правових актів, відповідно до яких складено перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю)

Порядковий номер	Нормативно-правовий акт		Дата і номер державної реєстрації нормативно-правового акта у Мін'юст
	найменування	дата і номер	
Кодекси та закони України			
1	Лісовий кодекс України (ЛКУ)	21 січня 1994 року N 3852-XII	
2	Кодекс України про надра (КУпН)	27 липня 1994 року N 132/94-ВР	
3	Водний кодекс України (ВКУ)	06 червня 1995 року N 213/95-ВР	
4	Земельний кодекс України (ЗКУ)	25 жовтня 2001 року N 2768-III	
5	Закон України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи" (ЗУ N 791а)	27 лютого 1991 року N 791а-XII	
6	Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" (ЗУ N 1264)	25 червня 1991 року N 1264-XII	
7	Закон України "Про природно-заповідний фонд України" (ЗУ N 2456)	16 червня 1992 року N 2456-XII	
8	Закон України "Про охорону атмосферного повітря" (ЗУ N 2707)	16 жовтня 1992 року N 2707-XII	
9	Закон України "Про страхування" (ЗУ N 85/96)	07 березня 1996 року N 85/96-ВР	

10	Закон України "Про відходи" (ЗУ N 187/98)	05 березня 1998 року N 187/98-ВР	
11	Закон України "Про заборону на проведення суцільних рубок у гірських ялицево-букових лісах Карпатського регіону" (ЗУ N 1436)	10 лютого 2000 року N 1436-III (у редакції Закону України від 30 жовтня 2019 року N 249-IX)	
12	Закон України "Про мисливське господарство та полювання" (ЗУ N 1478)	22 лютого 2000 року N 1478-III	
13	Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки" (ЗУ N 2245)	18 січня 2001 року N 2245-III	
14	Закон України "Про тваринний світ" (ЗУ N 2894)	13 грудня 2001 року N 2894-III	
15	Закон України "Про Червону книгу України" (ЗУ N 3055)	07 лютого 2002 року N 3055-III	
16	Закон України "Про охорону земель" (ЗУ N 962)	19 червня 2003 року N 962-IV	
17	Закон України "Про державний контроль за використанням та охороною земель" (ЗУ N 963)	19 червня 2003 року N 963-IV	
18	Закон України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" (ЗУ N 1952)	01 липня 2004 року N 1952-IV	
19	Закон України "Про захист тварин від жорстокого поводження" (ЗУ N 3447)	21 лютого 2006 року N 3447-IV	
20	Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" (ЗУ N 877)	05 квітня 2007 року N 877-V	
21	Закон України "Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності" (ЗУ N 3392)	19 травня 2011 року N 3392-VI	
22	Закон України "Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів" (ЗУ N 3677)	08 липня 2011 року N 3677-VI	
23	Закон України "Про метрологію та метрологічну діяльність" (ЗУ N 1314)	05 червня 2014 року N 1314-VII	
24	Закон України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" (ЗУ N 124)	15 січня 2015 року N 124-VIII	
25	Закон України "Про оцінку впливу на довкілля" (ЗУ N 2059)	23 травня 2017 року N 2059-VIII	
Постанови Кабінету Міністрів України			
1	Санітарні правила в лісах України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України (Санітарні правила, затверджені ПКМУ N 555)	27 липня 1995 року N 555 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 року N 756)	

2	Правила охорони внутрішніх морських вод і територіального моря від забруднення та засмічення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України (Правила, затверджені ПКМУ N 269)	29 лютого 1996 року N 269 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року N 431)	
3	Порядок заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в лісах України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 449)	23 квітня 1996 року N 449	
4	Порядок розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 1100)	11 вересня 1996 року N 1100	
5	Порядок ведення реєстру місць видалення відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 1216)	03 серпня 1998 року N 1216	
6	Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 1360)	31 серпня 1998 року N 1360	
7	Правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Правовий режим, затверджений ПКМУ N 2024)	18 грудня 1998 року N 2024	
8	Правила охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України (Правила, затверджені ПКМУ N 465)	25 березня 1999 року N 465	
9	Порядок ведення державного обліку та паспортизації відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 2034)	01 листопада 1999 року N 2034	
10	Порядок ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 1655)	13 грудня 2001 року N 1655	
11	Порядок розроблення та затвердження нормативів граничнодопустимих викидів	28 грудня 2001 року N 1780	

	забруднюючих речовин із стаціонарних джерел, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 1780)		
12	Порядок проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 687)	26 травня 2004 року N 687	
13	Порядок видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 557)	12 липня 2005 року N 557	
14	Правила відтворення лісів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України (Правила, затверджені ПКМУ N 303)	01 березня 2007 року N 303	
15	Правила поліпшення якісного складу лісів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України (Правила, затверджені ПКМУ N 724)	12 травня 2007 року N 724	
16	Порядок видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, затверджений ПКМУ N 761)	23 травня 2007 року N 761	
17	Порядок спеціального використання лісових ресурсів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок спеціального використання лісових ресурсів, затверджений ПКМУ N 761)	23 травня 2007 року N 761	
18	Правила рубок головного користування в гірських лісах Карпат, затверджені постановою Кабінету Міністрів України (Правила, затверджені ПКМУ N 929)	22 жовтня 2008 року N 929	
19	Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 615)	30 травня 2011 року N 615	
20	Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про обмін інформацією про	14 березня 2012 року N 208-р	

	проведення рубок деревини у лісах" (розпорядження КМУ N 208)		
21	Порядок державного обліку артезіанських свердловин, облаштування їх засобами вимірювання об'єму видобутих підземних вод, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 963)	08 жовтня 2012 року N 963	
22	Порядок збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив), затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 1221)	17 грудня 2012 року N 1221 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року N 1198)	
23	Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Технічний регламент, затверджений ПКМУ N 927)	01 серпня 2013 року N 927	
24	Порядок подання засобів вимірювальної техніки на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 474)	08 липня 2015 року N 474	
25	Порядок здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України (Порядок, затверджений ПКМУ N 992)	25 листопада 2015 року N 992	
26	Порядок подання декларації про відходи, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ N 118)	18 лютого 2016 року N 118	
Нормативно-правові акти міністерств та інших органів виконавчої влади, нормативні документи			
1	Настанова по відводу та таксації лісосік в лісах СРСР, затверджена Головою Державного комітету лісового господарства Ради Міністрів СРСР (Настанова по відводу та	27 грудня 1968 року	

	таксації лісосік в лісах СРСП)		
2	Положення про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України, затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (Положення, затверджене наказом N 30)	29 березня 1994 року N 30	08 квітня 1994 року за N 72/281
3	ДСТУ 3534-97 "Знаки натурні лісовпорядні і лісогосподарські. Загальні вимоги" (ДСТУ 3534-97)		
4	Державні санітарні правила ДСП 8.8.1.2.001-98 "Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві", затверджені наказом Міністерством охорони здоров'я України (ДСП 8.8.1.2.001-98)	03 серпня 1998 року N 1	
5	Форма реєстрової карти об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та Інструкція щодо її складання, затверджені наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України (Форма та Інструкція , затверджені наказом N 41)	17 лютого 1999 року N 41	18 березня 1999 року за N 169/3462
6	Правила промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України, затверджені наказом Державного комітету рибного господарства України (Правила, затверджені наказом N 33)	18 березня 1999 року N 33	25 травня 1999 року за N 326/3619
7	Тимчасові правила промислового рибальства в басейні Азовського моря, затверджені Державним комітетом рибного господарства України (Тимчасові правила, затверджені наказом N 172)	31 грудня 1999 року N 172	25 січня 2000 року за N 43/4264
8	Інструкція про порядок та критерії взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, затверджена наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (Інструкція, затверджена наказом N 177)	10 травня 2002 року N 177	22 травня 2002 року за N 445/6733
9	Порядок визначення територій для охорони та відтворення мисливських	22 січня 2004 року N 4	05 лютого 2004 року за N 158/8757

	тварин (відтворювальних ділянок), затверджений наказом Держкомлісгоспу (Порядок, затверджений наказом N 4)		
10	Інструкція про зміст та складання документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (Інструкція, затверджена наказом N 67)	16 лютого 2005 року N 67	11 березня 2005 року за N 298/10578
11	Положення про Проекти організації території установ природно-заповідного фонду України, затверджені наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (Положення, затверджені наказом N 245)	06 липня 2005 року N 245 (у редакції від 21 серпня 2014 року N 273)	29 липня 2005 року за N 829/11109
12	Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України "Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел" (Наказ Мінприроди N 309)	27 червня 2006 року N 309	01 серпня 2006 року за N 912/12786
13	Інструкція про порядок здійснення штучного розведення, вирощування риби, інших водних живих ресурсів та їх використання в спеціальних товарних рибних господарствах, затверджена наказом Державного комітету рибного господарства України (Інструкція, затверджена наказом N 4)	15 січня 2008 року N 4	28 січня 2008 року за N 64/14755
14	Інструкція про застосування порядку установлення лімітів на використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (Інструкція, затверджена наказом N 27)	24 січня 2008 року N 27	12 лютого 2008 року за N 117/14808
15	Інструкція щодо заповнення типової форми первинної облікової документації N 1-ВТ "Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари", затверджена наказом Міністерства	07 листопада 2008 року N 342	09 вересня 2008 року за N 824/15515

	охорони навколишнього природного середовища України (Інструкція, затверджена наказом N 342)		
16	Правила технічної експлуатації установок очистки газу, затверджені наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (Правила, затверджені наказом N 52)	06 лютого 2009 року N 52	13 квітня 2009 року за N 327/16343
17	Правила рубок головного користування, затверджені наказом Держкомлісгоспу (Правила, затверджені наказом N 364)	23 грудня 2009 року N 364	26 січня 2010 року за N 85/17380
18	Інструкція про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та закріплення їх межовими знаками, затверджена наказом Державного комітету України із земельних ресурсів України (Інструкція, затверджена наказом N 376)	18 травня 2010 року N 376	16 червня 2010 року за N 391/17686
19	Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів, затверджена наказом Держкомлісгоспу (Інструкція, затверджена наказом N 260)	19 серпня 2010 року N 260	05 листопада 2010 року за N 1046/18341
20	Порядок утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах, затверджений наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (Порядок, затверджений наказом N 429)	30 вересня 2010 року N 429	29 грудня 2010 року за N 1384/18679
21	Правила експлуатації полігонів побутових відходів, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України (Правила, затверджені наказом N 435)	01 грудня 2010 року N 435	22 грудня 2010 року за N 1307/18602
22	Методика роздільного збирання побутових відходів, затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Методика, затверджена наказом N 133)	01 серпня 2011 року N 133	10 жовтня 2011 року за N 1157/19895
23	Положення про правила проведення полювань, поводження із зброєю та порядок видачі ліцензій на добування мисливських тварин, затверджене	17 жовтня 2011 року N 549	19 жовтня 2011 року за N 1211/19949

	наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України (Положення, затверджене наказом N 549)		
24	Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Правила, затверджені наказом N 196)	04 травня 2012 року N 196	24 травня 2012 року за N 821/21133
25	Правила використання корисних властивостей лісів, затверджені наказом Міністерством аграрної політики та продовольства України (Правила, затверджені наказом N 502)	14 серпня 2012 року N 502	05 вересня 2012 року за N 1536/21848
26	Регламент подання інформації про проведення рубок деревини у лісах, затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (Регламент, затверджений наказом N 91)	05 березня 2013 року N 91	22 березня 2013 року за N 479/23011
27	Порядок розроблення паспорта водного об'єкта, затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (Порядок, затверджений наказом N 99)	18 березня 2013 року N 99	18 травня 2013 року за N 775/23307
28	Правила надання послуг у морських портах України, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України (Порядок, затверджений наказом N 348)	05 червня 2013 року N 348	15 серпня 2013 року за N 1401/23933
29	Порядок надання послуг із забезпечення і ліквідації розливу забруднюючих речовин у морських портах, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України (Порядок, затверджений наказом N 631)	21 серпня 2013 року N 631	06 вересня 2013 року за N 1533/24065
30	Інструкція про селекційний відстріл мисливських тварин, затверджена наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України (Інструкція, затверджена наказом N 57)	07 лютого 2014 року N 57	11 квітня 2014 року за N 413/25190
31	Інструкція про вибірковий діагностичний відстріл мисливських тварин для проведення державної ветеринарно-санітарної експертизи, затверджена наказом Міністерства	08 лютого 2014 року N 60	15 квітня 2014 року за N 423/25200

	аграрної політики та продовольства України (Інструкція, затверджена наказом N 60)		
32	Порядок ведення державного обліку водокористування, затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (Порядок, затверджений наказом N 78)	16 березня 2015 року N 78	03 квітня 2015 року за N 382/26827
33	Спільний наказ Міністерства екології та природних ресурсів України та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України "Про затвердження форми паспорта артезіанської свердловини" (Наказ N 145/84)	06 квітня 2016 року N 145/84	27 квітня 2016 року за N 642/28772
34	Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Правила, затверджені наказом N 316)	01 грудня 2017 року N 316	15 січня 2018 року за N 56/31508
35	Наказ Державної служби статистики України "Про затвердження форми державного статистичного спостереження N 2-ТП (повітря) (річна) "Звіт про викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів" (наказ Держстату N 124)	06 липня 2018 року N 124	

ОПИС виявлених порушень вимог законодавства

За результатами проведення заходу державного нагляду (контролю) встановлено:

відсутність порушень вимог законодавства;

наявність порушень вимог законодавства.

Порядковий номер	Вимоги законодавства, які було порушено, із	Опис фактичних обставин та відповідних доказів (письмових, речових,	Опис негативних наслідків, що настали в	Ризик настання негативних наслідків від
------------------	---	---	---	---

	зазначенням відповідних статей (частин, пунктів, абзаців тощо)	електронних або інших), що підтверджують наявність порушення вимог законодавства	результаті порушення вимог законодавства (за наявності)	проведення господарської діяльності (зазначається згідно з формою визначення ризиків настання негативних наслідків від проведення господарської діяльності)
--	--	--	---	---

Інформація про потерпілих (за наявності):

Положення законодавства, якими встановлено відповідальність за порушення вимог законодавства (за наявності):

ПЕРЕЛІК

питань для суб'єктів господарювання щодо здійснення контролю за діями (бездіяльністю) посадових осіб органу державного нагляду (контролю)*

Питання щодо здійснення контролю	так	ні	дотримання вимог законодавства не є обов'язковим для посадових осіб	Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності"
1				частина четверта статті 5
2				частина п'ята статті 7 абзац четвертий статті 10
3				частина п'ята статті 7 абзаци четвертий, сьомий статті 10
4				частина дванадцята статті 4
5				частина перша статті 6

розглядалися лише ті питання, які стали підставою для його проведення і зазначені у направленні (посвідченні) на проведення такого заходу				
Порядковий номер	Пояснення, зауваження або заперечення			

Оцінка суб'єкта господарювання щодо професійного рівня посадових осіб органу державного нагляду (контролю), які проводили захід* (від 1 до 10, де 10 - найвища схвальна оцінка)

Прізвище, ініціали посадової особи органу державного нагляду (контролю)	Професійна компетентність	Доброчесність
---	---------------------------	---------------

* Частина акта заповнюється за бажанням суб'єкта господарювання (керівником суб'єкта господарювання або уповноваженою ним особою).

Посадові особи органу державного нагляду (контролю):

(найменування посади) (підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник суб'єкта господарювання або уповноважена ним особа:

(найменування посади) (підпис) (ініціали та прізвище)

Треті особи, які брали участь у проведенні заходу державного нагляду (контролю):

(найменування посади) (підпис) (ініціали та прізвище)

Примірник цього акта на сторінках отримано

(найменування посади) (підпис) (ініціали та прізвище)

Відмітка про відмову від підписання керівником суб'єкта господарювання або уповноваженою ним особою, третіми особами цього акта

ДОДАТОК Г

Види порушень природоохоронного законодавства та види стягнень, які передбачені КУпАП за ці правопорушення

Стаття КУАП	Назва статті	Вид адмін. стягнення	Розмір, грн.
Атмосферне повітря			
78 ч.1	Порушення порядку здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу або впливу на неї фізичних та біологічних факторів	штраф	на посадових осіб від 85 до 136
78 ч.2	Порушення порядку здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу або впливу на неї фізичних та біологічних факторів	штраф	на посадових осіб від 85 до 119

78-1	Порушення порядку здійснення діяльності, спрямованої на штучні зміни стану атмосфери і атмосферних явищ	штраф	від 85 до 119
79 ч.1	Недодержання вимог щодо охорони атмосферного повітря при введенні в експлуатацію і експлуатації підприємств і споруд	попередження або накладення штрафу	на посадових осіб від 85 до 136
79 ч.2	Недодержання вимог щодо охорони атмосферного повітря при введенні в експлуатацію і експлуатації підприємств і споруд	попередження або накладення штрафу	на посадових осіб від 85 до 136
80	Випуск в експлуатацію транспортних та інших пересувних засобів з перевищенням нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах	штраф	на посадових осіб, громадян - суб'єктів господарської діяльності в розмірі 1360
81	Експлуатація автотранспортних та інших пересувних засобів з перевищенням нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах	штраф	510
Водні ресурси			
48	Порушення права державної власності на води	штраф	на громадян від 51 до 119 і на посадових осіб - від 85 до 136
59. ч.1	Порушення правил охорони водних ресурсів	штраф	на громадян у розмірі від 51 до 119 на посадових осіб - від 85 до 136
59. ч.2	Порушення правил охорони водних ресурсів	штраф	на посадових осіб від 85 до 136
59-1. ч.1	Порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення	штраф	на посадових осіб від 595 до 1190
59-1. ч.2	Порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення	штраф	на посадових осіб від 340 до 680
59-1. ч.3	Порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення	штраф	на посадових осіб судна або іншого плавучого засобу від 680 до 1190
60. ч.1	Порушення правил водокористування	штраф	на посадових осіб від 85 до 136
60. ч.2	Порушення правил водокористування	штраф	на громадян від 3400 до 6800 на посадових осіб - від 6800 до 11900
60. ч.3	Порушення правил водокористування	штраф	на громадян від 6800 до 11900 на посадових осіб -

			від 11900 до 17000
61. ч.1	Пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв, порушення правил їх експлуатації	Штраф	на громадян від 51 до 119 , на посадових осіб – від 85 до 136
61. ч.2	Пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв, порушення правил їх експлуатації	Штраф	на посадових осіб від 85 до 136
62	Невиконання обов'язків по реєстрації в судових документах операцій з шкідливими речовинами і сумішами	штраф	від 85 до 136
Земельні ресурси			
52	Псування і забруднення сільськогосподарських та інших земель	штраф	на громадян від 340 до 1360; громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від 850 до 1700
53	Порушення правил використання земель	штраф	на громадян від 850 до 425 на посадових осіб - від 255 до 510
53-1	Самовільне зайняття земельної ділянки	штраф	на громадян від 170 до 850 на посадових осіб - від 340 до 1700
53.2.	Перекручення або приховування даних державного земельного кадастру	штраф	на посадових осіб від 85 до 340
53-3.	Зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу	штраф	на громадян від 170 до 340 на посадових осіб – від 340 до 850
53-4.	Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель	штраф	на громадян від 510 до 1190 на посадових осіб - від 510 до 1700
53-5. ч.1	Порушення строку погодження (відмови у погодженні) документації із землеустрою	штраф	від 510 до 850
53-5. ч.2	Порушення строку погодження (відмови у погодженні) документації із землеустрою	штраф	Від 850 до 3400
53-6. ч.1	Порушення законодавства про Державний земельний кадастр	штраф	на державних кадастрових реєстраторів від 340 до 850
53-6. ч.2	Порушення законодавства про Державний земельний кадастр	штраф	від 850 до 3400
54. ч.1	Порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель або не приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням	штраф	на громадян від 170 до 340 на посадових осіб - від 255 до 510

54. ч.2	Порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель або не приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням	штраф	на громадян від 85 до 170 на посадових осіб - від 170 до 510
55. ч.1	Порушення правил землеустрою	штраф	на громадян від 85 до 340 на посадових осіб - від 255 до 510
55. ч.2	Порушення правил землеустрою	штраф	на громадян від 850 до 1700 на посадових осіб - від 5100 до 8500
56.	Знищення межових знаків	Штраф	від 85 до 170
Відходи, пестициди та агрохімікати			
82	Порушення вимог щодо поводження з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення або захоронення	штраф	на громадян від 340 до 1360 на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від 850 до 1700
82-1	Порушення правил ведення первинного обліку та здійснення контролю за операціями поводження з відходами або неподання чи подання звітності щодо утворення, використання, знешкодження та видалення відходів	штраф	на посадових осіб від 51 до 85
82-2	Виробництво продукції з відходів чи з їх використанням без відповідної нормативно-технічної та технологічної документації	штраф	на посадових осіб від 51 до 85
82-3	Приховування, перекручення або відмова від надання повної та достовірної інформації за запитом посадових осіб і зверненнями громадян та їх об'єднань щодо безпеки утворення відходів та поводження з ними	штраф	на посадових осіб від 51 до 85
82-4	Змішування чи захоронення відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, без спеціального дозволу	штраф	на посадових осіб від 51 до 85
82-5	Порушення правил передачі відходів	штраф	на громадян від 17 до 51 на посадових осіб - від 34 до 85
82-6	Порушення встановлених правил і режиму експлуатації установок і виробництв з оброблення та утилізації відходів	штраф	на посадових осіб від 34 до 85
82-7 ч.1	Порушення вимог законодавства у сфері хімічних джерел струму	штраф	на посадових осіб від 51 до 85
82-7 ч.2	Порушення вимог законодавства у сфері хімічних джерел струму	штраф	на посадових осіб від 85 до 170
82-7 ч.3	Порушення вимог законодавства у сфері	штраф	на громадян від 17 до

	хімічних джерел струму		51 на посадових осіб - від 85 до 170
82-8 ч.1	Захоронення неперероблених (необроблених) побутових відходів	штраф	на громадян від 340 до 1360 на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від 850 до 1700
82-8 ч.2	Захоронення неперероблених (необроблених) побутових відходів	штраф	на громадян від 1360 до 1700 на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності –1700 до 3400
83	Порушення правил застосування, зберігання, транспортування, знешкодження, ліквідації та захоронення пестицидів і агрохімікатів, токсичних хімічних речовин та інших препаратів	штраф	на громадян від 51 до 119 на посадових осіб - від 119 до 170
91-3	Приховування перевищення встановлених лімітів на обсяги утворення та розміщення відходів	штраф	на посадових осіб від 34 до 85
Природно-заповідний фонд			
91	Порушення правил охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду	Штраф і конфіскація	на громадян від 153 до 408 на посадових осіб - від 255 до 510
92	Порушення вимог законодавства про охорону культурної спадщини	штраф	на громадян від 850 до 1700 на посадових осіб - від 1700 до 2550
Лісові ресурси			
49	Порушення права державної власності на ліси	штраф	на громадян від 51 до 119, на посадових осіб - від 85 до 136
63	Незаконне використання земель державного лісового фонду	штраф	на громадян від 85 до 170 на посадових осіб - від 153 до 306
64	Порушення встановленого порядку використання лісосічного фонду, заготівлі і вивезення деревини, заготівлі живиці	штраф	на громадян 102 до 238 на посадових осіб –170 до 272
65 ч.1	Незаконна порубка, пошкодження та знищення лісових культур і молодняка	штраф	на громадян 510 до 1020 на посадових осіб – 2550 до 5100
65 ч.2	Незаконна порубка, пошкодження та знищення лісових культур і молодняка	штраф	на громадян від 1020 до 1530 на посадових осіб - від 10200 до 15300

65-1	Знищення або пошкодження полезахисних лісових смуг та захисних лісових насаджень	штраф	на громадян від 510 до 765 на посадових осіб - від 1020 до 1530
66	Знищення або пошкодження підросту в лісах	штраф	на громадян від 51 до 102 на посадових осіб - від 119 до 170
67	Здійснення лісових користувань не у відповідності з метою або вимогами, передбаченими в лісорубному квитку (ордері) або лісовому квитку	штраф	на громадян від 17 до 21 на посадових осіб - від 51 до 119
68 ч.1	Порушення правил відновлення і поліпшення лісів, використання ресурсів спілої деревини, вимог з охорони пралісів, квазіпралісів та природних лісів	штраф	на посадових осіб від 850 до 1700
68 ч.2	Порушення правил відновлення і поліпшення лісів, використання ресурсів спілої деревини, вимог з охорони пралісів, квазіпралісів та природних лісів	штраф	від 1700 до 3400
69	Пошкодження сінокосів і пасовищних угідь на землях державного лісового фонду	штраф	на громадян 17 до 51 на посадових осіб - від 51 до 119
70 ч.1	Самовільне сінокосіння і пасіння худоби, самовільне збирання дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід	штраф	на громадян 17 до 51 на посадових осіб - від 51 до 119
70 ч.2	Самовільне сінокосіння і пасіння худоби, самовільне збирання дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід	штраф	на громадян 17 до 51 на посадових осіб - від 51 до 119
71	Введення в експлуатацію виробничих об'єктів без обладнання, що запобігає шкідливому впливу на ліси	штраф	на посадових осіб від 255 до 510
72	Пошкодження лісу стічними водами, хімічними речовинами, нафтою і нафтопродуктами, шкідливими викидами, відходами і покидьками	штраф	на громадян від 510 до 1530 на посадових осіб - від 2550 до 3400
73	Засмічення лісів відходами	штраф	на громадян від 425 до 850 на посадових осіб - від 850 до 1700
74	Знищення або пошкодження лісоосушувальних каналів, дренажних систем і шляхів на землях державного лісового фонду	штраф	на громадян 17 до 51 на посадових осіб - від 51 до 119
75	Знищення або пошкодження відмежувальних знаків у лісах	штраф	на громадян 17 до 51 на посадових осіб - від 51 до 119
76	Знищення корисної для лісу фауни	Штраф	на громадян 17 до

			51 на посадових осіб - від 51 до 119
77ч.1	Порушення вимог пожежної безпеки в лісах	штраф	на громадян від 85 до 255 на посадових осіб - від 255 до 850
77 ч.2	Порушення вимог пожежної безпеки в лісах	штраф	на громадян 255 до 850 на посадових осіб - від 595 до 1020
153	Знищення або пошкодження зелених насаджень або інших об'єктів озеленення в межах населених пунктів та за їх межами, що не віднесені до лісового фонду	штраф	на громадян від 170 до 510 на посадових осіб або фізичних осіб - підприємців - від 510 до 850
Рослинний і тваринний світ			
50	Порушення права державної власності на тваринний світ	попередження або штраф	на громадян від 51 до 119 , на посадових осіб - від 85 до 136
77-1 ч.1	Самовільне випалювання рослинності або її залишків	штраф	на громадян від 170 до 340 на посадових осіб - від 850 до 1190
77-1 ч.2	Самовільне випалювання рослинності або її залишків	штраф	на громадян від 340 до 680 на посадових осіб - від 1190 до 1700
83-1	Порушення законодавства про захист рослин	попередження або штраф	на громадян від 85 до 170 на посадових осіб - від 170 до 306
85 ч.1	Порушення правил використання об'єктів тваринного світу	попередження або штраф	на громадян від 102 до 1020 на посадових осіб - від 510 до 1530
85 ч.2	Порушення правил використання об'єктів тваринного світу	Штраф і конфіскація	на громадян від 1020 до 2040 на посадових осіб - від 1530 до 2550
85 ч.3	Порушення правил використання об'єктів тваринного світу	попередження або накладення штрафу	на громадян від 34 до 170 на посадових осіб - від 170 до 510
85 ч.4	Порушення правил використання об'єктів тваринного світу	Штраф і конфіскація	на громадян від 340 до 680 на посадових осіб - від 510 до 850
85 ч.5	Порушення правил використання об'єктів тваринного світу	Штраф і конфіскація	на громадян від 170 до 340

			на посадових осіб - від 340 до 510
85-1 ч.1	Виготовлення, збут, зберігання чи реклама заборонених знарядь добування (збирання) об'єктів тваринного або рослинного світу	штраф	від 153 до 357
85-1 ч.2	Виготовлення, збут, зберігання чи реклама заборонених знарядь добування (збирання) об'єктів тваринного або рослинного світу	штраф	на громадян від 850 до 1700 на посадових осіб рекламодавця або розповсюджувача реклами - від 1700 до 4250
86-1	Експлуатація на водних об'єктах водозабірних споруд, не забезпечених рибозахисним обладнанням	штраф	на громадян від 17 до 102 на посадових осіб - від 85 до 136
87 ч.1	Порушення вимог щодо охорони середовища перебування і шляхів міграції, переселення, акліматизації та схрещування диких тварин	штраф	на громадян від 510 до 850 на посадових осіб - від 850 до 1190
87 ч.2	Порушення вимог щодо охорони середовища перебування і шляхів міграції, переселення, акліматизації та схрещування диких тварин	штраф	від 850 до 1190
88 ч.1	Незаконне вивезення з України і ввезення на її територію об'єктів тваринного і рослинного світу	Штраф і конфіскація	на громадян від 510 до 850 на посадових осіб - від 850 до 1190
88 ч.2	Незаконне вивезення з України і ввезення на її територію об'єктів тваринного і рослинного світу	Штраф і конфіскація	на громадян від 850 до 1700 на посадових осіб - від 1190 до 1700
88-1 ч.1	Порушення порядку придбання чи збуту об'єктів тваринного або рослинного світу, правил утримання диких тварин у неволі або в напіввільних умовах	Штраф і конфіскація	від 510 до 1700
88-1 ч.2	Порушення порядку придбання чи збуту об'єктів тваринного або рослинного світу, правил утримання диких тварин у неволі або в напіввільних умовах	Штраф і конфіскація	від 1700 до 4250
88-1 ч.3	Порушення порядку придбання чи збуту об'єктів тваринного або рослинного світу, правил утримання диких тварин у неволі або в напіввільних умовах	Штраф і конфіскація	від 51 до 850
88-2	Порушення правил створення, поповнення, зберігання, використання або державного обліку зоологічних, ботанічних колекцій та торгівлі ними	Штраф і конфіскація	від 510 до 1190
89 ч.1	Жорстоке поводження з тваринами	Штраф і конфіскація	від 3400 до 5100
89 ч.2	Жорстоке поводження з тваринами	Штраф і або	від 5100 до 8500

		адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб з конфіскацією	
89 ч.3	Жорстоке поводження з тваринами	Штраф і конфіскація	від 3400 до 8500
90	Порушення вимог щодо охорони видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України	Штраф і конфіскація	на громадян від 340 до 510 на посадових осіб - від 510 до 850
90-1 ч.1	Невиконання правил і норм у процесі створення, виробництва, зберігання, транспортування, використання, знешкодження, ліквідації, захоронення мікроорганізмів, біологічно активних речовин та інших продуктів біотехнологій	штраф	на громадян від 85 до 136 на посадових осіб - від 119 до 170
90-1 ч.2	Невиконання правил і норм у процесі створення, виробництва, зберігання, транспортування, використання, знешкодження, ліквідації, захоронення мікроорганізмів, біологічно активних речовин та інших продуктів біотехнологій	штраф	на громадян від 85 до 136 на посадових осіб - від 119 до 170
Надра			
47	Порушення права державної власності на надра	штраф	на громадян у розмірі від 170 до 510 на посадових осіб - від 510 до 1700
57. ч.1	Порушення вимог щодо охорони надр	штраф	на громадян від 1700 до 3400 на посадових осіб - від 3400 до 5100
57. ч.2	Порушення вимог щодо охорони надр	штраф	на посадових осіб від 1700 до 3400
57. ч.3	Порушення вимог щодо охорони надр	штраф	на посадових осіб від 1700 до 5100
57. ч.4	Порушення вимог щодо охорони надр	штраф	на посадових осіб та фізичних осіб від 5100 до 10200
58.	Порушення правил і вимог про ведення робіт по геологічному вивченню надр	штраф	на посадових осіб від 5100 до 1700
58-1. ч.1	Порушення вимог щодо видобутку корисних копалин	штраф	на громадян від 1700 до 3400 на посадових осіб - від 3400 до 5100

58-1. ч.2	Порушення вимог щодо видобутку корисних копалин	штраф	на громадян і посадових осіб від 51 00 до 10200
Інше			
91-1	Невиконання вимог екологічної безпеки у процесі впровадження відкриттів, винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій, нової техніки, технологій і систем, речовин і матеріалів	штраф	на громадян від 51 до 85 на посадових осіб - від 68 до 119
91-2	Перевищення лімітів та нормативів використання природних ресурсів	штраф	на громадян від 51 до 306 на посадових осіб - від 153 до 510
91-4	Відмова від надання чи несвоєчасне надання екологічної інформації	штраф	на службових та посадових осіб від 51 до 170
167	Введення в обіг або реалізація продукції, яка не відповідає вимогам стандартів	штраф	на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, громадян - власників підприємств чи уповноважених ними осіб від 340 до 1700
188-5	Невиконання законних розпоряджень чи приписів посадових осіб органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, радіаційної безпеки або охорону природних ресурсів	штраф	на громадян від 153 до 255 на посадових осіб - від 255 до 765

Навчальне електронне видання

ТИМОЩУК Марина Олександрівна

ІНСПЕКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Конспект лекцій

Видавець і виготовлювач

Одеський державний екологічний університет

вул. Львівська, 15, м. Одеса, 65016

тел./факс: (0482) 32-67-35

E-mail: info@odeku.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 5242 від 08.11.2016